

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΛΔ'

ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1986

ΑΡΙΘ. 17

== ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ==

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου,
'Ο ἥρωϊκός μαρτυρικός θάνατος τοῦ
ἁγίου Δημητρίου. — Μητροπ. Πα-
τρῶν Νικοδήμου, Θεομητορι-
κὸν ἑορτολόγιον. — 'Ιω. Φου-
τούλη, 'Απαντήσεις σὲ λειτουρ-
γικές, κανονικές καὶ ἄλλες ἀπορίες.
— 'Αρχιμ. Δημ. Μπεκιάρη, 'Α-
γιολογικὲς πηγὲς κατηχήσεως. —
'Αλεξ. Μ. Σταυροπούλου,
Βιβλιοφιλία 2. — Μητροπ. Σισανίου
'Αντωνίου, Περί τοῦ ἐπὶ γῆς
ἔργου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. —
Χρυσ. Νεαμονιτάκη, "Ανθη
εὐλαθείας στὴν πόλη τῶν ὄνειρων.
— Δημ. Φερούση, 'Αποστολικὴ
Διακονία, 50 χρόνια ἐπικοινωνίας.
— 'Επίκαιρα. — Εὐαγγέλου Π.
Λέκκου, Εἰδήσεις ποῦ ἐνδιαφέ-
ρουν τοὺς 'Εφημερίους.

● ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

'Αθήναι, 'Ιασιῶν 1 — Τηλ.
72.10.734 ● Προϊστάμενος Τυ-
πογραφείου: 'Ιωάννης
Μιχαήλ, 'Αναστασία 3-
157 72 'Αθήναι, Τηλ. 77.87.978.

Ο ΗΡΩΪΚΟΣ ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

'Η ὑπερφυσικὴ δύναμις, τὴν ὁποίαν χορηγεῖ ἡ Χάρις «ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ», ἔλαμψε καὶ στὸ ἥρωϊκὸ τέλος τοῦ ἁγίου Μεγαλο-
μάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου. Βέβαια ὁ Δημήτριος, ὅπως
καὶ ὁποιοσδήποτε ἄλλος ἀπ' τοὺς μάρτυρες τοῦ Χριστιανισμοῦ,
δὲν ἦταν ὄν ὑπεράνθρωπο καὶ ὑπερφυσικό, ποῦ ζοῦσε ἔξω ἀπ' τὴν
φυσικὴ πραγματικότητα. Ἦταν ἄνθρωπος, ὅπως εἶναι κι ὁ κα-
θένας ἀπὸ ἐμᾶς. Εἶχε σάρκα καὶ ὀστά, ὅπως καὶ ποικίλους ἐπιγεῖους
δεσμούς, ἀριστοκρατικὴ καταγωγὴ, διδακτικὸ χάρισμα, νεότητα,
πλοῦτο, τὸ κοσμικὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνθυπάτου (στρατιωτικοῦ διοι-
κητοῦ), δόξες, τιμὲς καὶ ὄνειρα γιὰ ἓνα ἀκόμη λαμπρότερο μέλλον.

Τὸ ὅτι τὸ καύχημα τῆς 'Αποστολικῆς 'Εκκλησίας τῆς Θεσ-
σαλονίκης ἀρνήθηκε ὅλα αὐτά· τὸ ὅτι δὲν ὑπέκυψε στὸν αὐτοκρά-
τορα Μαξιμιανό· τὸ ὅτι προτίμησε τὸ μαρτύριο μιᾶς σκοτεινῆς
φυλακῆς καὶ τὸν ἐπώδυνο μαρτυρικὸ θάνατο — ὅλα αὐτὰ μὲ κανέ-
ναν τρόπο δὲν ἦταν ἀποτέλεσμα περιφρονήσεως τῶν ἀξιῶν καὶ
ἀγαθῶν τῆς ζωῆς ἢ συνέπεια στωϊκῆς καὶ φαυλικῆς τρόπου τινὰ
ἀπαθείας ἀπέναντι στοὺς φυσικοὺς πόνους καὶ στὶς δδύνες. Ἡ ἥρωϊκὴ
καρτερία τοῦ ἦταν ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ἀποτέλεσμα τῆς θερμῆς
πίστεως, ἢ ὁποία χαρίζει στὸν ἄνθρωπο τὴ δύναμι νὰ θέτῃ πάνω
ἀπὸ κάθε ἄλλο ἀγαθὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀφοσίωσι στὸν Χριστό.

'Αποτέλεσμα τῆς ψυχολογικῆς αὐτῆς καταστάσεως καὶ ἀτμο-
σφαίρας ἦταν ἀκριβῶς ἡ λογικὴ περισκεψίς, ἢ ψυχικὴ ἀγαλλίασις
καὶ γενικὰ ὅλες οἱ ἀποδείξεις τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς δυνάμεως),
οἱ ὁποῖες συνόδευαν τὸ ἥρωϊκὸ μαρτυρικὸ τέλος τοῦ ἁγίου Δημη-
τρίου καὶ ἐνίσχυσαν τὸν μαθητὴ τοῦ Νέστορα στὸν νικηφόρο
ἀγῶνα τοῦ ἐναντίον τοῦ Λυαίου. Ὁ ἅγιος Δημήτριος μὲ ψυχικὸ
μεγαλεῖο δέχθηκε τὶς φοβερὲς πληγές, τὶς ὁποῖες ἔκαμν στὸ
σῶμα του οἱ λόγχες τῶν στρατιωτῶν τοῦ Μαξιμιανοῦ, καὶ προσέ-
φερε τὸ αἷμα του ὡς ἄγια σπονδὴ στὸν 'Αρχηγὸ τῶν μαρτύρων,
στὸν Χριστό, γιὰ νὰ συνεχίσῃ κι ἀπ' τὸν οὐρανὸ νὰ εἶναι ὄργανο
ἐκδηλώσεως τῆς Θείας Χάριτος, ἐλευθερώνοντας αἰχμαλώτους,
θεραπεύοντας κάθε εἶδους ἀρρώστιες καὶ πολλὰς φορὲς μέχρι σή-
μερα σώζοντας τὴ Θεσσαλονικὴ ἀπὸ χέρια βαρβαρικά.

'Ἐτσι καὶ γιὰ τὸ μαρτυρικὸ τέλος τοῦ ἁγίου Δημητρίου
ἰσχύει ὅτι ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρισόστομος γιὰ ὅλους
τοὺς μάρτυρες: «Καὶ γὰρ εἰς πάντα ἦν μετ' αὐτῶν ὁ Χριστός, οἱ
καθάπερ ἐν ἄλλοτρίοις ἀγωνιζόμενοι σώμασι καὶ πάντων ἀπαλλα-
γόντες τῶν ἐν τῷ βίῳ λυπηρῶν, οὕτως ἔχαιρον καὶ οὕτως ἐσίρ-
των, ὑπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ δεσποτείας κατεχόμενοι, μὴ χρημάτων
φειδόμενοι, μὴ σωμάτων, μὴ τῆς παρουσίας ζωῆς». «Ταῦτα δὲ
πᾶσαν ὑπερβαίνει φύσιν καὶ πᾶσαν πραγμάτων ἀκολουθίαν, ἵνα
μάθῃς ὅτι τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτός ἐστι τὰ κατορθούμενα» (Migne
'Ε.Π. 55,270-271· 50,678-708).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΟΝ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ

Γ' ΕΟΡΤΑΙ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΩΝ ΑΜΦΙΩΝ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν
κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

3. ΑΙ ΗΘΙΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

«Ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώνωνες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις» (Ἰω. κα' 18).

Ἰερὸν κειμήλιον καὶ ἀναμνηστικὸν πολύτιμον τῆς Ὑ. Θεοτόκου ἢ τιμίας Ζώνης Της. Ἀπετέλει ἓνα μικρὸν ἐξάρτημα τῆς ἐνδυμασίας Της. Καὶ ἀνήκει εἰς τὰ ἀτομικὰ εἶδη τῆς προσωπικῆς Αὐτῆς χρήσεως.

Ἀφ' οὗτου ὅμως περιῆλθεν ὡς πολύτιμος κληρονομία, εἰς χεῖρας τῶν χριστιανῶν, ἀποτελεῖ πλέον σεβάσιμον καὶ πάνσεπτον θησαύρισμα. Διὰ τῆς φροντίδος εὐσεβῶν αὐτοκρατόρων μετεφέρθη εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ κατετέθη εἰς πολύτιμον θήκη, διὰ νὰ ἀποβῆ ἱερώτατον προσκύνημα τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν. Αὐτὴν δὲ τὴν ἐπίσημον μεταφορὰν καὶ κατάθεσιν τῆς Τιμίας Ζώνης εἰς τὸν ἐν Κων/πόλει ναὸν τῆς Θεοτόκου ἀπαθανατίζει ἡ σημερινὴ εορτή.

Ἄλλ' ἡμεῖς σήμερον, κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ εορτασμοῦ τῆς καταθέσεως ἐκείνης τῆς Τιμίας Ζώνης, ἅς ἐνθυμηθῶμεν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, διὰ τῶν ὁποίων ἀποδίδεται κάποια βαθυτέρα ἠθικὴ σημασία εἰς τὴν συνήθη χρῆσιν τῆς ζώνης ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἔχωμεν τὸ ἀνάλογον δίδαγμα.

*

1. Οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ Κύριος εἰς τὸν Ἄπ. Πέτρον μετὰ τὴν Ἀνάστασιν, εἶναι πολὺ ἐκφραστικοί. «Ὅτε ἦς νεώτερος ἐζώνωνες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις» (Ἰω. κα' 18).

Τὸ νόημα τῶν λόγων αὐτῶν εἶναι τὸ ἐξῆς: Στὰ νεῖτά σου, Πέτρε, προτοῦ μὲ γνωρίσεις καὶ μὲ πλησιάσῃς, ἔζωνες τὸν ἑαυτὸν σου ὅπως ἤθελες καὶ ἕκαμες ὅ,τι σοῦ ἄρесе. Ἦσουν ἀδέσμευτος ἀπὸ τῆς μεγάλης ὑποχρεώσεως πού ἀνέλαβες κατόπιν ἀπέναντί Μου. Στὴν πραγματικότητά ἐζώνεσο καὶ περιεσφιγγεσο καὶ σὺ ἀπὸ τῆς ἀνθρώπινες ἀδυναμίας, ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι νομίζουν ἐν τούτοις ὅτι αὐτὸ

εἶναι ἐλευθερία καὶ πλήρης ἄνεσις καὶ αὐτοδιάθεσις. Εἰς τὴν ὥριμον ὅμως ἡλικίαν σου, ἀνέλαβες ἀποστολικὰς εὐθύνas καὶ ὑποχρεώσεις καὶ ὅταν γηράσῃς, σὲ ἀναμένη τὸ μαρτύριον· ἄλλος θὰ σὲ ζώσει καὶ θὰ σὲ περιορίσῃ· θὰ ὑποβληθῆς διὰ βίου εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῶν ἐντολῶν μου καὶ εἰς τοὺς κινδύνους τοῦ ἀποστολικοῦ ἀξιώματος πού θὰ φθάσουν τελικῶς μέχρι τοῦ ὀδυνηροῦ μαρτυρίου.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Κύριος χρησιμοποιοῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν φράσιν («ἐζώνωνες σεαυτὸν»), διὰ νὰ περιγράψῃ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνθρώπου πού δὲν ἀνέλαβεν ἀκόμη συνειδητῶς τὰς δεσμεύσεις τῶν ἠθικῶν περιορισμῶν, καὶ («ζώνεται») συνήθως ἀπὸ τὰς προσωπικὰς του ἀδυναμίας, ἂν μὴ καὶ ἀπὸ ὀρισμένης κακίας καὶ πάθη του· καὶ ἀφ' ἑτέρου χρησιμοποιοῖ τὴν φράσιν «ἄλλος σε ζώσει» διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνθρώπου πού ὑποβάλλεται καὶ ὑπόκειται εἰς τοὺς περιορισμοὺς καὶ τὰς δεσμεύσεις, τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τοὺς κινδύνους ἀκόμη τοῦ χριστιανικοῦ καθήκοντος.

Δηλαδή· ἡ παρομοίωσις τῆς ζώνης, μὲ τὴν ὁποίαν περισφιγγονται τὰ ἐνδύματα καὶ ἡ ὄσφυς τῶν ἀνθρώπων, χρησιμοποιοῖται ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ νὰ ἐκφράσῃ μίαν βαθυτέραν περισφιγγίαν, παρατηρουμένην ὑπὸ δύο ὄψεως: μίαν δῆθεν ἐλευθέραν (πράγματι δὲ ἀνελεύθερον καὶ δουλικὴν) καὶ μίαν δῆθεν ἀναγκαστικὴν (πράγματι δὲ ἐκουσίαν καὶ αὐτοπροαίρετον).

Διότι ἀπλῶς νομίζει ὅτι εἶναι ἐλεύθερος καὶ ἀπεριόριστος ὁ ἀρνούμενος τὸν ἠθικὸν φραγμὸν τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ὑποδουλώνεται καὶ περισφιγγεται ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ κακῶς ἐξ ἄλλου θεωρεῖται ὡς ἀνελεύθερος ἢ ὑποταγὴ καὶ συμμόρφωσις πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ἐφόσον μὲ τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν του ἀποφασίζει ἕκαστος ἄνθρωπος νὰ τηρῇ καὶ νὰ σέβεται τὸν θεῖον Νόμον καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου τὴν «στενὴν καὶ τεθλιμμένην» μὲν, ἀλλὰ «ἀπάγουσαν εἰς τὴν ζωὴν».

2. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ Ζώνη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, πλὴν τῆς πρακτικῆς τῆς χρησιμο-
τητος εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῆς Παναγίας, συμβολίζει ὁμολογουμένως τὴν διάθεσιν καὶ ἀπόφασίν Της νὰ ἔχη πάντοτε «περιεζωσμένην» τὴν ὄσφυν Αὐτῆς (Λουκ. β' 35) καὶ νὰ εἶναι ἔτοιμη πάντοτε καὶ προθυμοτάτη ἵνα ἐκτελῇ τὸ θεῖον θέλημα, ὅσονδῆποτε δύσκολον καὶ

ἀν εἶναι τοῦτο, καὶ ὁσονδήποτε ὑπεράνθρωπον καὶ ἀν φαίνεται. Ἐκεῖνη εἶχεν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας Αὐτῆς εἰλημένην τὴν ἀπόφασιν νὰ λέγη, καὶ εἰς τὴν πλεόν ἀπίθανον ἐκδήλωσιν τοῦ θεοῦ θελήματος, τό· αἰδοῦ ἢ δοῦλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμά σου.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ παρούσα Ἑορτὴ τῆς Θεομήτορος θεωρεῖται κατάλληλος, ἵνα προβάλλῃ εἰς τοὺς χριστιανούς τοῦτο τὸ σύνθημα. Νὰ δεχώμεθα εὐχαρίστως τὰς ἐντολάς καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὡς ζώνην ἀσφαλείας, καὶ οὐδέποτε νὰ θεωρῶμεν τὸν Θεῖον Νόμον ὡς κλοιὸν περισφίγγοντα καὶ πιέζοντα τὴν ζωὴν μας. Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς — εἶπεν ὁ Κύριος — καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾶξός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγὸς μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν. Δὲν εἶναι, ὅπως φαντάζονται πολλοί, ἀβάστακτον φορτίον τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν ζωὴν μας. Ἄλλ' εἶναι ἀπλῶς περιστολὴ τῶν κακῶν μας κλίσεων καὶ τάσεων, μετὰ τὸν ἥπιον καὶ γλυκὺν τρόπον τῶν θρησκευτικῶν ἐντολῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐκπλήρωσις ἱκανοποιεῖ καὶ ἀναπαύει τὸν ἄνθρωπον ψυχικῶς. Εἶναι ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ ἀληθὴς ζώνη ἀσφαλείας, ἡ ὁποία ἀποχωρίζει καὶ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ κακόν, ἀπὸ τὴν διαφθορὰν καὶ τὴν ἐξαχρείωσιν, καὶ διατηρεῖ τὸν χριστιανὸν εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἠθικῆς ἀνωτερότητος (ἠθικῆς καθαρότητος — ἐντιμότητος — εὐπρεπειας — θεαρέστων πάντοτε πράξεων).

3. Εἶναι ἀξιὸν προσοχῆς ὅτι τὴν κατάστασιν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν καταπατεῖται ἡ ἠθικὴ τάξις καὶ τίποτε δὲν μένει ὄρθιον ἀπὸ τὰ ἠθικὰ παραγγέλματα, ἀλλὰ διαπράττονται ἀσυστόλως ὅλα τὰ κακὰ καὶ τὰ φαῦλα, ὀνομάζονται («ἐκ λυσιῶν») τῶν ἡθῶν. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ λέξις «ἐκ λυσιῶν» εἶναι χαρακτηριστικὴ σημαίνει ὅτι ἐξέλιπεν οἰαδήποτε περισφιγξίς, καὶ οὐδεμία περιζώσις ἠθικῆ ἀναστέλλει καὶ ἀναχαιτίζει τὰ κακὰ καὶ τὰ ἄτοπα. Ἐκλυσις ἡθῶν σημαίνει ὅτι ἐλύθη ἡ ζώνη τῆς ἠθικότητος· οἱ ἄνθρωποι κατήργησαν ἀναιδῶς καὶ ἀσυστόλως ὅ,τι θὰ τοὺς συνεκράτει ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς εὐπρεπειας καὶ τῆς ἠθικότητος.

Ἄλλ' εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ κοινωνία, καὶ νὰ προοδεύσουν οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ἐπικρατήσῃ αὐτὸ τὸ φρόνημα τῆς καταλύσεως τῶν ἠθικῶν ἀπαιτήσεων καὶ τῶν ἠθικῶν παραγγελμάτων; Ἀσφαλῶς ὄχι. Καὶ μὴ λησμονῶμεν ἐξ ἄλλου ὅτι οἰαδήποτε ἠθικολογία καὶ δεοντολογία, μόνον ἐὰν ἔχῃ θρησκευτικὴν βάσιν, (μόνον τότε) θὰ ἔχῃ κύρος καὶ θὰ εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ σεβαστὴ. Ἄλλως, ποῖος θὰ ἔχῃ τὴν διάθεσιν νὰ δεχθῇ ἀνθρωπίνης ἐπινοήσεως φραγμούς καὶ περιορισμούς; Καὶ ποῖος δὲν θὰ προσπαθῇ νὰ διαφύγῃ καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν ἀνεπιθυμητῶν αὐτῶν δεσμεύσεων;

Διὰ τοῦτο εἶναι σπουδαιότατη ἡ κοινωνικὴ συμβολὴ τῆς χριστιανικῆς πίστεως· διότι προβάλλει μετὰ τὸ θεῖον κύρος καὶ τὴν οὐρανίαν αὐθεντίαν τὸν ἠθικὸν νόμον καὶ τὰς θείας ἐντολάς, αἱ ὁποῖαι δὲν προέρχον-

ται ἐκ τῆς γῆς, οὐδὲ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο τονίζεται ἐξαιρέτως ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν μας πίστιν, ἡ ὁποία διαφωτίζει μετὰ τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀποκαλυφθεῖσαν ἀλήθειαν τὰ ὑψίστα ἀπασχολοῦντα τὸν ἄνθρωπον προβλήματα (περὶ Θεοῦ — περὶ ψυχῆς καὶ πνευματικοῦ κόσμου — περὶ αἰωνιότητος καὶ ἀθανασίας κλπ.), ἀλλὰ καὶ χειραγωγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀνωτέραν ζωὴν, διὰ τῶν ἀφθάρτου ὕψους ἠθικῶν παραγγελμάτων καὶ ἐντολῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῶν καλῆς πίστεως ἀνθρώπων ὅτι ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ διαπαιδαγωγότης εἶναι ἡ ἀρίστη ὁδὸς πρὸς συγκράτησιν καὶ ἀναχαίτισιν τοῦ χειμάρρου τῆς ἁμαρτίας καὶ πρὸς ἠθικὴν ἐξύψωσιν τοῦ λαοῦ. Ὁ χριστιανικὸς φρονηματισμὸς τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ σωτήριος ζώνη ἢ περιστέλλουσα τὸ κακὸν καὶ συγκρατοῦσα πολλούς καὶ προλαμβάνουσα τὴν ἀποχαλίνωσιν καὶ τὰ θλιβερὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας.

Ἄγαπητοί! Εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Καταθέσεως τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου βλέπομεν τὴν Παναγίαν Μητέρα τοῦ Κυρίου νὰ ἀπλώνῃ τὴν Ζώνην Τῆς ὑπεράνω πάντων τῶν παρισταμένων εἰς τὴν ἱεράν τελετὴν καὶ πανήγυριν.

Ἐραιότατος ὁμολογουμένως συμβολισμὸς, τονίζων τὸ δίδαγμα τῆς παρουσίας ὁμιλίας. Προτείνει οὕτως εἰπεῖν τὴν Ζώνην τῆς πρὸς ἡμᾶς ἢ Θεοτόκος, διὰ νὰ μᾶς εἴπῃ ὅτι εἰς τὴν ζωὴν μας ἀπαιτεῖται σύσφιγξις τῶν ἠθικῶν δεσμῶν καὶ ὄχι χαλάρωσις. Ἡ ἐποχὴ μας δυστυχῶς ἐπεζήτησε τὴν χαλάρωσιν. Ἄλλ' ἡ χαλάρωσις ὀδηγεῖ ἀφεύκτως εἰς τὴν τελείαν ἐκλυσιν τῶν ἡθῶν· εἰς τὴν διαφθορὰν καὶ ἐξαχρείωσιν τῶν ἀτόμων καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐξαθλίωσιν. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν αὐστηρότης ἡθῶν καὶ ἀγνὸς χριστιανικὸς βίος. Ἄς θελήσωμεν νὰ μᾶς περισφιγξῇ ὡς ζώνη σταθερὰ ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ· καὶ ἄς ἀποφεύγωμεν πᾶσαν χαλάρωσιν καὶ ἀβαρίαν ἠθικὴν εἰς τὰς πράξεις μας, διὰ νὰ εἴμεθα ἀληθεῖς χριστιανοί, ἄξιοι τῶν εὐλογιῶν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σκέπης καὶ προστασίας τῆς Παναχράντου Θεοτόκου.

4. ΣΥΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΟΤΗΣ

«Τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο (ἦν γὰρ γυμνὸς) καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν».

Δὲν εἶναι ἀπλῶς διακοσμητικὸν στοιχεῖον εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἀνθρώπων ἡ ζώνη. Κατὰ κάποιον τρόπον συμβάλλει, ἵνα εἶναι περισσότερον συνεσταλμένη καὶ εὐπρεπεστέρα ἢ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις. Ὁμολογουμένως δὲ ἡ Ἰ. Θεοτόκος δὲν προσέθεσεν εἰς τὰ ἐνδύματά Της τὴν ζώνην διὰ λόγους κομψότητος, ἀλλὰ διότι ἐθεωρεῖτο αὕτη ἀπαραίτητος διὰ τὴν σεμνὴν καὶ κοσμίαν ἐμφάνισιν τῆς γυναικός, μάλιστα μετὰ τὴν ἐνδυμασίαν τῆς τότε ἐποχῆς. Διὰ τοῦτο — ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς Τιμίας Αὐτῆς Ζώνης — εἶναι ἐπίκαιρον νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὴν πληροφορίαν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου περὶ τοῦ Ἀπ. Πέτρου ὅτι («ὁ ἐπενδύτην διεζώσατο»), διὰ νὰ ἴδωμεν, με

σύμβολον τὴν ζώνην, τὸ καθῆκον τῆς συστολῆς καὶ κοσμιότητος.

1. Μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἀφοῦ παρήλθον ὑπὸ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων αἱ πρῶται ἡμέραι, οἱ μαθηταὶ ἐπιδίδονται εἰς τὰ ἰδιωτικά των ἔργα, διὰ τὴν μὴ μένουσαν ἀργοὶ μέχρις ἄου ἀναλάβουσαν (μετὰ τὴν Πεντηκοστήν) τὸ κύριον ἀποστολικὸν ἔργον των.

Ὁ Πέτρος καὶ ἄλλοι ἐξ μαθητῶν ἀσχολοῦνται εἰς τὸ ψάρεμα, ὅταν μίαν ἡμέραν ἐμφανίζεται εἰς τὴν παραλίαν ὁ Ἀναστάς Κύριος. Δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν ἀμέσως. Εὐρίσκοντο 200 μέτρα περίπου εἰς τὰ ἀνοικτὰ τῆς θαλάσσης μετὰ τὸ ἀλιευτικὸν τὸν πλοῦσιον. Ἐδέχθησαν ὅμως μακρόθεν τὴν σύστασίν Του καὶ ῥίψουσαν τὸ δίκτυον εἰς τὰ δεξιὰ.

Ἐπηρεοῦθησαν ἡ θαυμαστὴ ἀλιεῖα. Καὶ ὁ Ἰωάννης λέγει εἰς τὸν Πέτρον «ὁ κύριός ἐστιν». Τότε ὁ Πέτρος θέλει νὰ ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ τὴν φόβον τὸ ταχύτερον πλησίον τοῦ Κυρίου κολυμβῶν. Ἐν τούτοις στέκεται μίαν στιγμὴν, διὰ τὴν τακτοποιήσασθαι κάπως τὸν ἑαυτὸν του. Ἦτο σχεδὸν γυμνὸς τὴν ὥραν τοῦ ψαρέματος. Ἔστω καὶ κολυμβῶν δὲν θέλει νὰ παρουσιασθῆ ἔτσι ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ. «Τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο». Ἐφόρσε βιαστικά τὸ ἔνδυμά του — τὸ ὅποιον σχεδὸν τὸ εἶχε βγάλει, δηλ. τὸ εἶχε μαζέψει πολὺ ὥραν τῆς δουλειᾶς — καὶ δὲν παραλείπει νὰ τὸ ζώσῃ κανονικὰ εἰς τὴν μέσσην, ὥστε νὰ παρουσιασθῆ εὐπρεπῶς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν.

2. Αὕτη ἡ λεπτομέρεια εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ. Δὲν ἐνδιαφέρει βεβαίως αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἡ λεπτομέρεια τῆς ζώνης ποὺ ἐφόρσε ὁ Πέτρος, ὅσον ἐνδιαφέρει τὸ γεγονός ὅτι προνοεῖ περὶ τοῦ πῶς θὰ ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Πόσον διδακτικὸν μάθημα διὰ κάθε χριστιανόν, νὰ μὴ λησμονῆ ποτε ὅτι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ὀφείλει νὰ παρουσιάζεται πάντοτε μετὰ κοσμιότητα, σεμνότητα καὶ εὐπρέπειαν.

Ἀλλὰ καὶ δὲν εἴμεθα ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Θεοῦ; «οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον Αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνά καὶ τετραχλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς Αὐτοῦ».

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς εἶναι ἐπόμενον ὅτι παντοῦ καὶ πάντοτε ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴ παραλείπῃ τὸ καθῆκον τῆς σεμνότητος καὶ τῆς κοσμιότητος. Καὶ ὅταν εἶναι μόνος ἀκόμη. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ Ὑ. Θεοτόκος καὶ εἰς τὰς ὥρας ποὺ εὐρίσκετο μόνη, ἤσθάνετο ὅτι εἶναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ ὅτι ἀπροόπτως θεῖος ἐκπρόσωπος, ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, παρουσιάζεται ἐνώπιόν Της κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἡ ὅλη δὲ σκηνὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ) παρουσιάζει τὴν Παναγίαν μετὰ ἄγρυπνον τὴν ψυχὴν ἑτοιμὸν νὰ ἀτενίσῃ τὸν Ἀρχάγγελον καὶ νὰ ὁμιλήσῃ ὅπως ἔπρεπε εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν πάντοτε ἡ κοσμιότης εἶναι ἀπαραίτητος,

πολὺ περισσότερον ἐπιβάλλεται σεβασμὸς καὶ εὐπρέπεια καὶ σεμνὴ ἐμφάνισις κατὰ τὴν ὥραν τῆς πρὸς τὸν Θεὸν λατρείας ἐντὸς τοῦ Ἱ. Ναοῦ. Καὶ ὅς μὴ τὸ λησμονοῦν πολλοὶ καὶ πολλαὶ ὅτι ὁ Ναὸς δὲν εἶναι κοσμικὸν κέντρον, ἀλλὰ τόπος ἱερὸς καὶ ἅγιος, ὅπου, ἰδίως διὰ τὰς γυναῖκας, ἰσχύει ὅ,τι εἶπεν ὁ ἴδιος Ἀπ. Πέτρος, ὅτι ὀφείλουσαν «ἐν καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης» νὰ ἐμφανίζονται.

Εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἐγνωρίσαμεν πολλὰς παραβάσεις τῆς σεμνότητος καὶ τῆς κοσμιότητος, μέχρις ἀκρατήτων καὶ γυμνοτήτων. Καὶ ἀκούομεν πολλάκις ὡς δικαιολογίαν ὅτι ἡ σεμνότης δὲν ἐντοπίζεται εἰς ὠρισμένας ἐξωτερικὰς ἐκδηλώσεις· ὅταν ἡ ψυχὴ εἶναι ἀδιάφορος δὲν ἔχει σημασίαν, λέγουσιν, ἢ ἐπιφάνεια. Καὶ ἀντιθέτως· πολλὰς ἠθικὰς ἀσχημίας ἐπικαλύπτομεν καὶ «καμουφλοῦμεν».

Ἀλλὰ, ἀπαντῶμεν «καὶ τοῦτο ποιῆσαι, καὶ κεῖνο μὴ ἀφιέναι». Καὶ ὅταν μετὰ τὴν εὐκολίαν φθάνωμεν εἰς ἐξωτερικὰς ὑπερβολὰς, ποία ἐγγύτης ὑπάρχει ὅτι ἡ ψυχὴ μένει ἀδιάφορος; Μᾶλλον τὸ ἀντίθετον εἶναι βέβαιον, ὅτι ἀμβλύνεται βαθμηδὸν τὸ ἠθικὸν αἰσθητήριον.

Ἀγαπητοί,

Δι' ὅλων τῶν γεγονότων τοῦ βίου Της — καὶ δι' ὅλων τῶν ἑορτῶν — διδάσκει ἡμᾶς ἡ Παναγία πολλὰς πλευρὰς τοῦ χριστιανικοῦ «ἀπογραμμοῦ». Ἴδου ὅτι καὶ διὰ τῆς παρουσίας ἑορτῆς τῆς Τιμίας Ζώνης Αὐτῆς μᾶς προβάλλει τὸ καθῆκον, ἵνα οἱ τρόποι μας, αἱ πράξεις μας, ἡ ζωὴ μας, καὶ ἡ ἐμφάνισίς μας περικοσμοῦν πάντοτε διὰ τῆς σεμνότητος καὶ κοσμιότητος. Καθ' ὅλα χριστιανοπρεπεῖς ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα, ἵνα σκέπη καὶ φρουρῆ ἡμᾶς ἡ Πανάμωμος Μήτηρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν.

«ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ»

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία μετὰ τὸ εἰδικὸ ἱεροποστολικὸ περιοδικὸ «Πάντα τὰ Ἑθνη»

* πληροφορεῖ ὑπεύθυνα γιὰ τὸ ἱεροποστολικὸ ἔργο ποὺ ἀσκεῖ σήμερον ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία,

* περιγράφει τὸ περιβάλλον μέσα στοῦ ὁποῖο ἀσκεῖται ἡ ἱεροποστολία.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐγγραφῶν συνδρομητῆς μποροῦν νὰ στείλουν τὴν ἐτήσια συνδρομή τους (300 δρχ.) στὴ διεύθυνση:

Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Πάντα τὰ Ἑθνη», Ἱω. Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα. Τηλ. 7212.112.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ**
Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴν σελ. 302 τοῦ προηγούμενου τεύχους)

Γιὰ ὀρισμένους ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους ἔχουν ἐπιλεγῆ εὐαγγελικὲς περικοπὲς ποὺ ἀναφέρονται σὲ σημαντικὰ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τους μαζί με τὸν Κύριο, γιὰ ὅσους ὑπάρχουν: Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (26 Σεπτεμβρίου καὶ 8 Μαΐου) τὸ ΙΑ' ἑωθινὸ καὶ ἡ περικοπὴ Ἰωάν. ιθ' 25-27. κα' 24-25, Θωμᾶ (6 Ὀκτωβρίου) τὸ Θ' ἑωθινὸ, Φιλίππου (14 Νοεμβρίου) Ἰωάν. α' 44-52, Ματθαίου (16 Νοεμβρίου) Ματθ. θ' 9-13, Ἀνδρέου (30 Νοεμβρίου) Ἰωάν. α' 36-52, Πέτρου καὶ Παύλου (29 Ἰουνίου) τὸ ΙΑ' ἑωθινὸ καὶ Ματθ. ις' 13-19 καὶ τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ Πέτρου (16 Ἰανουαρίου) τὸ ΙΑ' ἑωθινὸ.

Γιὰ τὸν Ἰούδα τὸν συγγενῆ (ἀδελφὸ) τοῦ Κυρίου (19 Ἰουνίου), κατὰ τὴν ἐσφαλμένη ταύτισι ποὺ γίνεται καὶ στὰ συναξάρια, ἀναγινώσκεται ἡ περικοπὴ Ἰωάν. ιδ' 21-24, ὅπου ὁ Ἰούδας «οὐχ ὁ Ἰσακριώτης» υποβάλλει ἐρώτησι στὸν Κύριο. Στῆ μνήμη τοῦ ἀδελφοθεοῦ Ἰακώβου (23 Ὀκτωβρίου) ἡ περικοπὴ Ματθ. ιγ' 54-58, ὅπου ἀναφέρονται ὀνομαστὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ (στίχ. 55), ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ προβλέπεται καὶ γιὰ τὴ μνήμη τοῦ Ἰούδα.

Ὡς πρὸς τὰ ἀποστολικά ἀναγνώσματα προτιμήθηκαν γιὰ μὲν τὸν εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν Α' Καθολικὴ ἐπιστολὴ του (δ' 12-19 καὶ α' 1-7) καὶ γιὰ τὸν ἀδελφθεο Ἰούδα ἡ Καθολικὴ ἐπιστολὴ του. Γιὰ τὸν Φιλήμονα καὶ Ὀνήσιμο (22 Νοεμβρίου καὶ 15 Φεβρουαρίου) ἡ πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅπου γίνεται λόγος καὶ γιὰ τὸν Ὀνήσιμο. Γιὰ τὸν Τιμόθεο (22 Ἰανουαρίου) περικοπὴ ἀπὸ τὴ Β' πρὸς Τιμόθεον, ὅπου μνημονεύεται ἡ μάμμη καὶ ἡ μητέρα του. Γιὰ τὸν Τίτο (25 Αὐγούστου) ἐκλογὴ στίχων ἀπὸ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου (α' 1-5. β' 15. γ' 1-2. 12-15). Γιὰ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους ἔχουν ἐπιλεγῆ περικοπὲς ποὺ κάνουν λόγο γιὰ τὴ δράσι τους (Ἀνανίας 1 Ὀκτωβρίου: Πράξ. ις' 16-34, διάκονος Φίλιππος 11 Ὀκτωβρίου: Πράξ. η' 26-39, Βαρνάβας 11 Ἰουνίου: Πράξ. ια' 19-30, πρωτομάρτυς Στέφανος 27 Δεκεμβρίου καὶ 2 Αὐγούστου: Πράξ. ζ' 8-15. ζ' 1-5. 47-60, Ματθίας 9 Αὐγούστου: Πράξ. α' 12-17 καὶ 21-26). Γιὰ τὴ συλλογικὴ μνήμη τῶν διακόνων Προχώρου κ.λπ. (28 Ἰουλίου) ἡ περικοπὴ τῶν Πράξεων, ποὺ περιγράφει τὴν ἐκλογὴ καὶ περιέχει καὶ τὰ ὀνόματά τους (ς' 1-7). Ἔχει ἤδη ἐπισημανθῆ ὅτι σὲ ὀρισμένες παλαιῆς καὶ νεώτερες ἐκδόσεις τῶν «Ἀποστόλων» στίς 14 Νοεμβρίου στῆ μνήμη τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου, εἶχε τεθῆ τὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα τοῦ διακόνου Φιλίππου (Πράξ. η' 26-39),

ποὺ ἐορτάζεται στίς 11 Ὀκτωβρίου, ἀπὸ σύγχυσι προφανῶς τῶν δύο ὁμωνύμων (Γ. Μπεκατώρου, Τάξις 1952, σελ. 160. Γ. Ρήγα, Ζητήματα Τυπικοῦ, Ἀθῆναι 1954, σελ. 57). Αὐτὸ ὅμως ἤδη ἔχει διορθωθῆ στίς νεώτερες ἐκδόσεις (ὅπως καὶ στῆν ἐκδοσι Βενετίας 1865).

Γιὰ ἄλλους ἀποστόλους ἢ ἀποστολικούς ἄνδρες ἀρκέσθηκαν στῆν ἐπιλογὴ περικοπῶν, ὅπου γίνεται ἔστω καὶ ἀπλῆ μνεία τοῦ ὀνόματός τους: Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου (3 Ὀκτωβρίου) Πράξ. ις' 16-34 γιὰ τὸ στίχ. 34, εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ (18 Ὀκτωβρίου) Κολασ. δ' 5-11, 14-18 γιὰ τὸ στίχ. 14, Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθεοῦ Γαλάτ. α' 11-19 γιὰ τὸ στίχ. 19, Κλήμεντος Ρώμης (24 Νοεμβρίου) Φιλιπ. γ' 20-21. δ' 1-3 γιὰ τὸ στίχ. 3 — ὁ ἴδιος ἀπόστολος προβλέπεται ἐκ παραδρομῆς καὶ γιὰ τὸν ὁμωνύμὸ του ἱερομάρτυρα Κλήμεντα Ἀγκύρας 23 Ἰανουαρίου, γιὰ τὸν ὅποιο τὸ Τυπικὸ τῆς Ἀγίας Σοφίας ἔχει τὴν περικοπὴ Ἐβρ. ι' 32-37 — εὐαγγελιστοῦ Μάρκου 25 Ἀπριλίου Α' Πέτρ. ε' 6-14 γιὰ τὸ στίχ. 13, Ἰακώβου τοῦ Ζεβεδαιου 30 Ἀπριλίου Πράξ. ιβ' 1-11 γιὰ τὸ στίχ. 2 καὶ ἁγίας Μαγδαληνῆς 22 Ἰουλίου Λουκ. η' 1-3 γιὰ τὸ στίχ. 2.

β. Πρόσωπα ποὺ δὲν ἀναφέρονται μὲν μετὰ τὸ ὄνομά τους στῆν Καινὴ Διαθήκη, ἀλλὰ ποὺ ἡ συναξαριστικὴ παράδοσις τὰ συνδέει μετὰ ἕνα ἐπεισόδιο ποὺ μνημονεύεται σ' αὐτῆ. Ἔχουμε τρεῖς τέτοιες περιπτώσεις: α) Γιὰ τὴν πρωτομάρτυρα Θέκλα (24 Σεπτεμβρίου) προβλέπεται ὁ ἀπόστολος Β' Τιμ. γ' 10-15, γιὰ τὸ στίχ. 11 γίνεται λόγος γιὰ τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ παθήματα τοῦ ἀποστόλου Παύλου στὸ Ἰκόνιο, ἀπὸ ὅπου κατὰ τὸ ἀπόκρυφο καὶ τὸ συναξάριο κατήγετο ἡ Θέκλα καὶ ὅπου συνάντησε τὸν ἀπόστολο καὶ πίστεψε στὸ Χριστό. β) Γιὰ τὸν μάρτυρα Λογγίνο (16 Ὀκτωβρίου) ἡ περικοπὴ Ματθ. κς' 33-54, γιὰ τὸν Λογγίνο κατὰ τὴν παράδοσι ἦταν ὁ ἐκατόνταρχος ποὺ πίστευσε κατὰ τὸ θάνατο τοῦ Χριστοῦ (στίχ. 54). Καὶ γ) γιὰ τὸν ἱερομάρτυρα Ἰγνάτιο τὸ Θεοφόρο (20 Δεκεμβρίου, 29 Ἰανουαρίου) ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ Μάρκ. θ' 33-41, γιὰ τὸν Ἰγνάτιο ἦταν κατὰ τὴν παράδοσι τὸ παιδί ποὺ ἀγκάλιασε ὁ Χριστός. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ περιπτώσις τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Κανοναρίου τοῦ Ζ' αἰῶνος, ποὺ στίς 29 Ὀκτωβρίου θέτει τὴ μνήμη τῶν ἀποστόλων ἐκ τῶν Ο' Κλεόπα καὶ Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ προβλέπει ὡς εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα τὸ Ε' ἑωθινὸ (Λουκ. κδ' 12-35). Ὁ Λουκᾶς κατὰ τὴν παράδοσι ἦταν ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο μαθητὲς ποὺ συνεπορεύοντο μετὰ τὸν ἀναστάντα Ἰησοῦ εἰς Ἐμμαοὺς

ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ*

Τοῦ Ἀρχιμ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΠΕΚΙΑΡΗ
Πρωτοσυγκέλλου Ἱ. Ἀρχ)πῆς Ἀθηνῶν

3. Ὁ κατηχητής - ἱεροκήρυκας - ποιμένας, ἀντλώντας ἀπὸ τὸ ΑΓΙΟΛΟΓΙΟ μορφές —τρόπους ζωῆς— ὑποδείγματα πνευματικῆς θεραπείας καὶ υγείας —ἐμπειρίες θεοκοινωνίας— στάσεις ἀπέναντι στὸν κόσμο, ἐξασφαλίζει πολλαπλὰ ὀφέλη:

3α. Ξεπερνᾷ τὸ πρόβλημα τῆς αὐτο - αὐθεντίας πού εἶναι θεμελιώδες γιὰ τὴν προσφορά τῶν μορφωτικῶν ἀγαθῶν. Κάποιος πού δὲν γνωρίζει, πού δὲν ἔχει ζήσει κάτι, πῶς θὰ γίνῃ πιστευτός; Πῶς θὰ τὸ μεταδώσει; Αὐτὸς πού δὲν ἔχει ζῶσα ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ, πῶς θὰ βεβαιώσει τὸν ἄλλο γιὰ τὴν ὑπαρξή Του; Ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀποψη, ἐμεῖς βεβαίως μποροῦμε νὰ μὴν εἴμαστε ἀθηνεῖς, ἀλλὰ μετέχοντας στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας οἰκειοποιούμεστε τὴν ἐμπειρία τῶν Ἀγίων, πού εἶναι τὰ ἀθηνεῖς πρότυπα ἀλήθειας καὶ ζωῆς. Ὁ Θεὸς τὸν ὁποῖο εὐαγγελιζόμεστε εἶναι ὁ Θεὸς τῶν Βασιλείων καὶ τῶν Γεωργίων καὶ τῶν Ἀντωνίων, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων μας. Αὐτοὶ μᾶς ἀνάγουν «μετὰ παρηρησίας» στὸ θρόνο τῆς χάριτος. Αὐτοὶ μᾶς ὑποδεικνύουν «ὁδοὺς ζωῆς» καὶ ἀναβαθμοὺς σωτηρίας.

3β. Μὲ τὰ ἀγιολογικὰ πρότυπα ξεπερνοῦμε τὴν ἀνάγκη νὰ ὑποκρινόμεστε τοὺς ἁγίους γιὰ νὰ εἴμαστε πιστευτοὶ (κάτι πού δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ξεπεράσει ὁ εὐσεβισμός). Ἀσφαλῶς ἀγωνιζόμεστε γιὰ νὰ φανερώσουμε στὴ ζωὴ μας τὸν Χριστό, ἀλλὰ ὁ ἀγώνας ἔχει καὶ ἀποτυχίες. Δὲν μποροῦμε νὰ ἐπικαλύψουμε τίς ἀποτυχίες μας καὶ νὰ ὑποκριθοῦμε τοὺς ἁγίους. Ἀλλὰ τότε πῶς θὰ προβάλλουμε τὴν θεοκοινωνία ὡς κατορθωτή; Πῶς θὰ ποῦμε στὸ λαό: «Νά, ἔτσι διώγεται ὁ Θεός»; Διὰ τῶν Ἀγίων. Διότι οἱ Ἅγιοι «ἐποίησαν καὶ ἐδίδαξαν», εἶναι οἱ θεολόγοι τῆς πράξεως καὶ θεωρίας.

3γ. Τὸ ΑΓΙΟΛΟΓΙΟ, ὡς περιεχόμενο καὶ ὡς πηγὴ τῆς κατηχήσεως, —ἐκφράζει τὴν καθολικὴν ζωὴν τοῦ ὅλου ἐκκλησιαστικοῦ σώματος καὶ ὁδηγεῖ σ' αὐτήν.

Καθολικὴ ζωὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος εἶναι αὐτὴ πού ἀγκαλιάζει καὶ μεταμορφώνει τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα διὰ τῶν μυστηρίων καὶ τῆς χριστιανικῆς μαρτυρίας. Καὶ ἀκόμη εἶναι αὐτὴ πού μεταμορφώνει τὸν ὅλο ἄνθρωπο, ὅλες του τίς πτυχές σὲ μιὰ ἐνό-

τητα λατρευτικῆ καὶ ἀγαπητικῆ. Τίποτε δὲν ὑπάρχει πού νὰ εἶναι ἀπόβλητο ἀπὸ τὴν καθολικὴν ζωὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Κι αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ζωὴ μᾶς ὑποδεικνύει ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ διχάζουμε ἢ νὰ κατακερματίζουμε τὸν προσωπικὸν μας βίον σὲ θρησκευτικά, μὴ θρησκευτικά καὶ ἀδιάφορα στιγματότυπα ὅτι γιὰ τὴν ὀρθόδοξη παράδοση δὲν ὑπάρχει κοσμικὴ περιοχὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ περιοχὴ τοῦ ἀνθρώπου βίου.

Τέτοιου εἴδους διχασμὸν τὸν ζοῦμε, τὸν ἀνεχόμεστε καὶ τὸν προσβάλλουμε κι ἐμεῖς. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία ὅμως ἡ ζωὴ εἶναι μία, δὲν ὑπάρχουν περιθώρια γιὰ διπλὴν ζωὴ. Ἡ Ἐκκλησία καλεῖ τὸν ἄνθρωπο νὰ ἀποδεχθῆ καθολικὰ τὸν Χριστό καὶ νὰ ζήσει καθολοκληρικὰ τὴν καινούργια ζωὴ, ὄχι μόνο μὲ τὸ μυαλό του ἢ μόνο μὲ τὸ συναίσθημά του ἢ μόνο μὲ ὀρισμένες σωματικὰς ἀσκήσεις. Αὐτὴν τὴν καθολοκληρικὴν ζωὴν τὴν βλέπουμε στοὺς Ἅγίους, οἱ ὁποῖοι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου φανεροῦν τὴν ζωὴν τοῦ καθολικοῦ Σώματος: τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν μεταμόρφωση, τὸν σταυρὸ καὶ τὴν ἀνάσταση, τὸν ἁγιασμὸ ψυχῆς καὶ σώματος, τὴν κοινωνία μὲ ὅλους καὶ μὲ ὅλα διὰ τοῦ Χριστοῦ.

Ἔτσι, μὲ τὸ ΑΓΙΟΛΟΓΙΟ, ξεπερνοῦμε τὸν κίνδυνον νὰ μεταβληθῆ ἡ κατήχηση σὲ ἀκούσια ρητορεία, σὲ εὐσεβεῖς στοχασμοὺς, σὲ συναισθηματικὴν παραλήρημα, σὲ ὑποκρισία, σὲ ἐξωπραγματικὴν φιλοσοφία. Στὸς βίους τῶν Ἀγίων ἀνακαλύπτουμε τὴν ἀληθινὴ ὄψη τῆς προσωπικῆς σωτηρίας, τὴν ἰδιαιτερότητα τοῦ καθενὸς ἀνθρώπινου προσώπου, τὴν τραγικότητα τῆς ἐλευθερίας του, τὸν ἔνθεο δυναμισμό του, τὸ ἀδιάκοπο «πάρε - δῶσε» ἀνάμεσα στὸν Θεὸ καὶ στὸν ἄνθρωπο. Στὸς βίους τῶν Ἀγίων διαπιστώνουμε τὴν ποιότητα τῆς ἀγιοσύνης, πού εἶναι μιὰ δυναμικὴ κατάσταση ἀπροσμέτρητα θεϊκῆ, ἀλλὰ καὶ ἀνυπολόγιστα ἀνθρώπινη. Μὲ τοὺς βίους τῶν Ἀγίων ψηλαφοῦμε πραγματικὴν ζωὴν προσώπων καὶ ὄχι νεφελώματα θρησκευτικῶν ἰδεῶν.

3δ. Ἄλλο πλεονέκτημα τῶν Ἀγιολογικῶν Πηγῶν Κατηχήσεως εἶναι τὸ ὅτι μᾶς προσφέρουν καὶ τὸν τρόπο διώσεως - μεταδόσεως τῆς ζωῆς τῶν Ἀγίων. Κι αὐτὸς ὁ τρόπος εἶναι ἡ ἄμεση προσωπικὴ κοινωνία μὲσα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πράξη. Οἱ Ἅγιοι ζοῦν καὶ ἐνεργοῦν καὶ συλ-λατρεοῦν μαζί μας τὸν Θεὸ καὶ μᾶς φροντίζουν σὰν μεγαλύτερα ἀδελφία μας. Ἐπομένως οἱ μνημεις, τὰ προσκυνήματα, οἱ εἰκόνες, τὰ ἅγια λείψανα, τὰ συναξάρια τους —μὲ τὴν μελέτη, τὴν προσευχὴν, τὴν αὐτοκριτικὴν σύγκριση, τὸν ἀσπασμὸ, τὰ ἀφιερῶματά μας κ.λπ.— γίνονται τρόποι καὶ μέσα προσωπικῆς κοινωνίας.

3ε. Ἐπίσης ἔχουμε ἀμέσως - ἀμέσως ἕνα ἐποπτικὸν τρόπον μεταδόσεως τῆς πίστεως, βλέποντας τὸν βίον

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 299 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16 τεύχους.

(βλ. καὶ ε' ἑωθινὸν δοξαστικὸν καὶ ἐξαποστειλᾶριον: (...Λουκᾶ δὲ καὶ Κλεόπα συμπορευόμενος ὡμίλει...) καὶ «τῷ Κλεόπα καὶ τῷ Λουκᾶ συνώδευσεν...»). Στὰ ἐν χρήσει ὅμως ἔντυπα. Εὐαγγελιστάρια προβλέπεται ἄλλη περικοπή (Λουκ. ι' 16-21).

(Συνεχίζεται)

και την πολιτεια τους, την προσωπι-
κη ασκηση και την κοινωνικη διακονια, τον αγωνα
κατα των παθων και την ασκηση των αρετων. Οι Ναοι
τους, οι θαυματουργες εικονες, τα μυροβλυσοντα αγια
λειψανα συνιστουں το καλυτερο εποπτικo κηρυγμα δο-
γματικης - παιδαγωγικης - ηθικης κ.λπ..

3στ. Μαθητευοντας στο ηθος και στο φωτισμενο
τους νου μέσα απο τους διους και τα συγγράμματά τους,
δρίσκουμε τον εκκλησιαστικo τρόπο αντιμετώπισης
των αιωνίων βασικών προβλημάτων, αλλά και των συγ-
χρόνων κρίσιμων ζητημάτων.

i) Οι Άγιοι απαντούν στο ερώτημα για το νόημα
της ανθρώπινης ζωής ενόψει του θανάτου.

Άκομη, κάνουν προσυτο σε μας τον Θεο και μας
αποκαλύπτουν την οδο της χαριτωμένης, δηλαδή της
προσωπικής υπερβάσεως των φυσικών όριων. Αυτό ει-
ναι θεμελιώδης ανάγκη για τον άνθρωπο και ιδίως για
τον νέο άνθρωπο που αισθάνεται ανέσιος, ανασφαλής,
αδέσβαιος, παραγκωνισμένος και άνευ νοήματος μέσα
στον κυκλώνα του σύγχρονου κόσμου. Γι' αυτό κατα-
φεύγει στις μυστικιστικές θρησκείες, στους γκουρού
και στους άλλους ψευδοσωτήρες.

ii) Οι Άγιοι φανερώνουν τον τρόπο για να ξεπε-
ράσουμε τα τρομερά αδιέξοδα του ατομισμού και της
σήμεως της κοινωνίας. Ξαναφανερώνουν τον τρόπο της
εκκλησιαστικής κοινωνίας, της αυθυπερβάσεως, της
αγάπης, δηλαδή της προσωπικής ελευθερίας και ζωής
κατ' εικόνα της Αγίας Τριάδος. Για τους νέους που
αναζητούν μια τέτοια κοινωνία (και απόδειξη είναι η
επαναστατικότητα τους προς τις κοινωνικές συμβατι-
κότητες) η αγιολογική κατήχηση έχει το προτέρημα
ότι απευθύνεται τελικά στα εσωτερικά αίτήματα της
ψυχής τους.

4. "Ως έδω μιλήσαμε για τα όφελγη. Ασφαλώς δέν
τά εξαντλήσαμε. Δέν έχουμε όμως περιθώρια χρόνου.
Προχωρούμε στις προϋποθέσεις και στο στόχο της αγιο-
λογικής κατήχησης.

Οι προϋποθέσεις για μια σωστή αγιολογική κατή-
χηση αναφέρονται και στον κατηχητή και στον κατη-
χούμενο.

4α. Είναι νόμος της πνευματικής ζωής ότι τον άγιο
μόνον άγιος τον καταλαβαίνει, άνθρωπος δηλαδή με
αντίστοιχες άγιοπνευματικές εμπειρίες. Έπομένως, όση
άντιληπτική ικανότητα και άν διαθέτουμε, είναι άδύ-
νατο να κατανοήσουμε το μυστήριο της προσωπικότη-
τος κάθε Άγίου. Αλλά, τότε, η αγιολογική κατήχηση
είναι άκατόρθωτη; Όχι ασφαλώς. Την φανερή ζωή
των Άγίων, τα όρατά κατορθώματά τους, την κοινωνι-
κή τους διακονία, μερικές πτυχές της ασκήσεώς τους,
μερικές όψεις της πρακτικής τους ζωής δέν είναι δύ-
σκολο να τις δούμε, να τις μελετήσουμε και να άντλή-
σουμε στάσεις ζωής. Έπειτα, συνήθως βιογράφοι των
Άγίων ήταν άλλοι Άγιοι, όποτε αναλύουν τα διά-
φορα συγμύματα, ώστε να γίνουν σε μας ύποδείγμα-
τα άρετής.

Τέλος, η εμπειρία των Άγίων αποκρυπτογραφεί-
ται απο τα ίδια τους τα συγγράμματα ή συγγράμματα
άλλων Πατέρων, στα όποια άνευρίσκουμε την πρακτι-
κή θεραπευτική οδο της καθάρσεως. Βαδίζοντάς την
αποκοτούμε όλο και περισσότερες προϋποθέσεις κοινο-
νίας με τους Άγίους και βιωματικής μελέτης της
ζωής τους.

Για να φθάσουμε εκεί, πρέπει ασφαλώς να έχου-
με πείνα και δίψα πνευματική, πνεύμα ταπεινοφροσύ-
νης, διάθεση μαθητείας και όρεξη για προσωπική πνευ-
ματική ζωή.

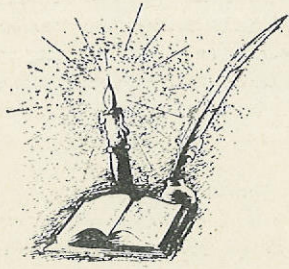
Με τέτοιες προϋποθέσεις θα μπορέσουμε να αξιο-
ποιήσουμε τον αγιολογικό μας θησαυρό.

46. Η ανταπόκριση των κατηχομένων ποικίλλει
ασφαλώς, γιατί εξαρτάται απο την ιδιαιτερότητα, τις
εύκαιρίες, το περιβάλλον έπιρροής, την πνευματική κα-
τάσταση, την προκατήχηση ή μη. Χίλια δυο πράγματα
διαμορφώνουν τους χαρακτήρες στους όποιους καλού-
μεθα να μεταδώσουμε — μέσα απο τους διους των Ά-
γίων — το Εύαγγέλιο της έν Χριστώ σωτηρίας. Η δι-
κή μας ειλικρίνεια, πίστη, απλότητα μπορεί να περιο-
ρίσει μερικές άρνητικές προϋποθέσεις, όχι όμως και να
τις εξαλείψει. Πάντως, άνέκαθεν η Έκκλησία απευ-
θυνόταν στην ελευθερία του ανθρώπου προσφέροντάς
του την παρακαταθήκη «της Χάριτος και της Άλη-
θείας». Το προσκλητήριο της ήταν «έρχου και ίδε»
την νέα ζωή, τη Χριστοζωή. "Όχι έρχου, για να απο-
κτήσεις χρήσιμες θρησκευτικές γνώσεις ή για να βελ-
τιώσεις τον χαρακτήρα σου.

5. Σ τ ό χ ο ς τ η ς δέν είναι να έντυπωσιά-
σει, να προκαλέσει ένα έπιφανειακό θαυμασμό, αλλά
να προσκαλέσει στην καινούρια ζωή, στην κοινωνία
του μυστικού σώματος του Χριστού. Μελετώντας ο κα-
τηχητής ή ο ίεροκήρυκας, απο κοινου με τους κατη-
χούμενους, τον βίο ενός Άγίου δέν αποδίδει στο να
παραδεχθούν ότι αυτός ο Άγιος έζησε κάποτε, αγίασε
με τον α' ή β' τρόπο και έκανε κάποια θαύματα' αλλά
να οδηγηθούν απο κοινου σε μια σύναψη προσωπικών
σχέσεων φιλίας - αγάπης - κοινωνίας με τον συγκεκρι-
μένο Άγιο μέσα απο την εκκλησιαστική λατρευτική
πράξη.

Μη λησμονούμε ότι η αγιότητα, δηλαδή η άγια-
στική κοινωνία της θείας χάριτος, είναι η «φ υ σ ι-
κ ή» θ α λ π ω ρ ή τ ο υ ά ν θ ρ ώ π ο υ. Όφεί-
λουμε λοιπόν να οδηγήσουμε κάθε κατηχούμενο σ' αυ-
τήν την άμεσότητα — μέσα απο την άδελφική εκκλη-
σιαστική κοινότητα που έμεις θα έμπνεύσουμε.

Για ό,τι άφορα στον «ΕΦΗΜΕΡΙΟ» πρέπει
να απευθύνεσθε στη Διεύθυνση του Περιοδικού
«ΕΚΚΛΗΣΙΑ», όδός Ιωάννου Γενναδίου 14,
115 21 Άθήνα — Τηλ. 72.18.308.

ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΙΑ 2

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Έπ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

Εισαγωγικές σκέψεις

Στο περασμένο μας σημείωμα μιλήσαμε για τη φροντίδα και τη μέριμνα που οφείλουμε να λαμβάνουμε για έναν πιστό φίλο του ανθρώπου, που είναι το βιβλίο. Η φιλία πρέπει, κατά κάποιο τρόπο, να είναι «βιβλιοφιλική» αμφίδρομη.

Οι όδηγες που ο αγαπητός φίλος Αντώνης Γκλίνος, ζωγράφος και συντηρητής βιβλίου, θέλησε να δώσει στην καινούρια στήλη του «Εφημερίου» Οι ειδικοί σας ενημερώνουν, είναι πολύτιμες και χρησιμότητες σε όσους θέλουν να ενεργοποιήσουν τον ζήλο τους για την υπέρβαση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν βιβλία και βιβλιοθήκες.

Ο ίδιος είναι πρόθυμος να απαντήσει σε ερωτήματα που πιθανόν να ανακύψουν μετά την ανάγνωση του άρθρου του. Σήμερα εμπλουτίζει την προσφορά του, δίνοντας ορισμένα σκίτσα με είδη βιβλιοθηκών που κρίνονται κατάλληλα για την καλή διατήρηση των βιβλίων.

Παράλληλα δίνει δύο ιχνογραφημένα σχέδια («πατρών») για την εύκολη κατασκευή θυλάκων από δίμιτο λευκασμένο ύφασμα, μέσα στους οποίους μπορούν να συντηρηθούν επί πολλά χρόνια βιβλία των οποίων η κατάσταση είναι πολύ κακή. Γι' αυτήν την κατασκευή είχε κάνει λόγο στο περασμένο άρθρο του.

Βιβλία αναφοράς

Συναφές προς το άρθρο του φιλοξενούμενου μας ήταν και το κείμενο που είχε δημοσιεύσει, έδω και δώδεκα χρόνια, στον «Εφημέριο» του 1974, η πτυχιούχος του Ίνστιτούτου Παθολογίας Βιβλίου της Ρώμης, Μαρία Ν. Κατσαμάκη, το οποίο κυκλοφόρησε και σε ανάτυπο 8 σ. τον ίδιο χρόνο. Ο τίτλος του ήταν: «Η ανακάλυψη των βιβλίων».

Για συμπληρωματικές πληροφορίες αναφορικά

με τα βιβλία, βλ. Το Βιβλίο των Βιβλίων, του Κυριάκου Ντελόπουλου στις Έκδ. «Κέδρος», Αθήνα 1981, 134 σ. (ιδιαίτερα το Ζ' κεφάλαιο, σ. 89-93). Πρόκειται για μια εισαγωγή για παιδιά και νέους — κάθε ηλικίας... — στον κόσμο του βιβλίου από τη γέννησή του μέχρι τους τρόπους χρήσης του, με εικονογράφηση της Σοφίας Ζαχαμπούκα.

Για την οργάνωση και λειτουργία των βιβλιοθηκών συνιστούμε το βιβλίο, Η Βιβλιοθήκη, των Ρ. Φέσσα και Κ. Λίτσα, Αθήνα 1970, 150 σ., μια έκδοση του Ίδρυματος Ευγενίδου και τον Οδηγό οργάνωσης βιβλιοθηκών του Σπύρου Κοκκίνη, Αθήνα, Έκδ. Βιβλιοπωλείου «Ο Έρμης», 1974, 84 σ. + 8 φωτογραφίες.

Βλ. επίσης την τριμηνιαία έκδοση της Ένωσης Έλλήνων βιβλιοθηκάρων, «Βιβλιοθήκες και Πληροφόρηση». Το πρώτο τεύχος κυκλοφόρησε τον Ιούλιο του 1984.

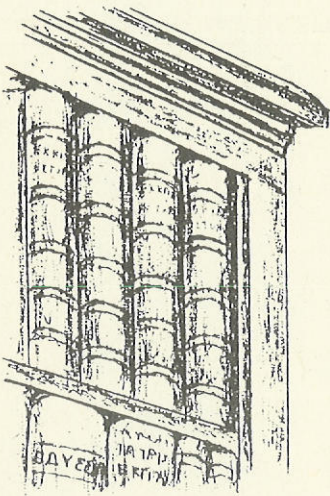
Η ζωή μας, ένα ανοιχτό βιβλίο

Αν οφείλουμε να δείξουμε ζήλο, φροντίδα και αγάπη προς τα βιβλία και να τα «ποιμάνουμε», καθώς λέγαμε την προηγούμενη φορά, τον ίδιο τουλάχιστον ζήλο οφείλουμε να επιδιώκουμε και να επιδεικνύουμε και προς το βιβλίο της ζωής μας, γιατί με βιβλίο και μάλιστα χειρόγραφο παρομοιάζει τη ζωή μας ο Άββας Ίσαάκ ο Σύρος («Άσκητικοί Λόγοι», Έκδ. «Άστήρ», 1961, σ. 145-146).

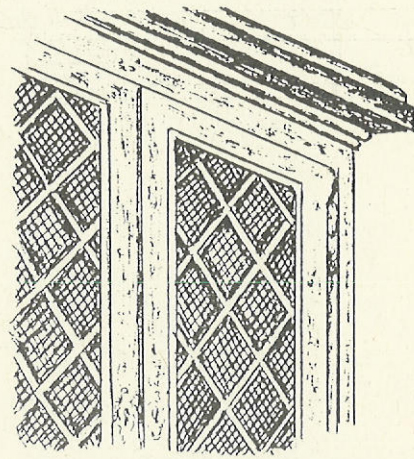
Όσο ζούμε μπορούμε πάντοτε να το βελτιώσουμε και «να κάμωμεν εις αυτό προσθήκην καλής πολιτείας» μέχρις ότου ο Κύριος το σφραγίσει τελειωτικά για να το ανοίξει εν καιρῷ και να μᾶς κρίνει «ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα» μας, την ἡμέρα της Κρίσεως (βλ. Ἀποκάλυψη κ' 12).

Εμεῖς, εὐχόμεσθε, στὴν Κρίση ἐκείνη νὰ βρεθεῖ γραμμένο τὸ ὄνομά μας στὸ βιβλίο τῆς ζωῆς.

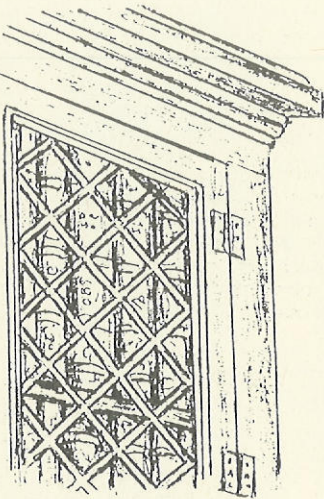
(Ἀποκάλυψη ιγ' 8 καὶ κ' 15). Γένοιτο!

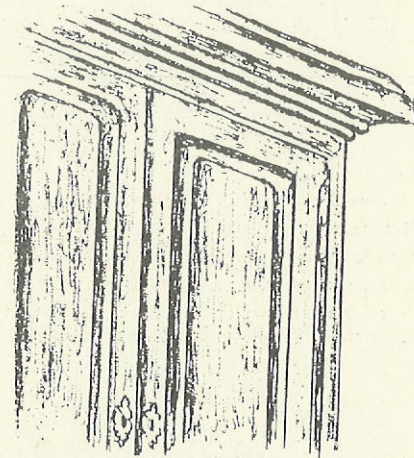
1. Ἡ ἀνοικτὴ ξύλινη Βιβλιοθήκη, ὅταν τὸ σκληρὸ ξύλο της εἶναι βερνικωμένο σὲ ὅλη της τὴν ἐπιφάνεια, βοηθᾷ ἐπιπλέον στὴν καλὴ διατήρηση τῶν βιβλικῶν ὑλῶν καὶ εἶναι σαφῶς καλλίτερη ἀπὸ ἐκείνη τῆς μεταλλικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Dexion.

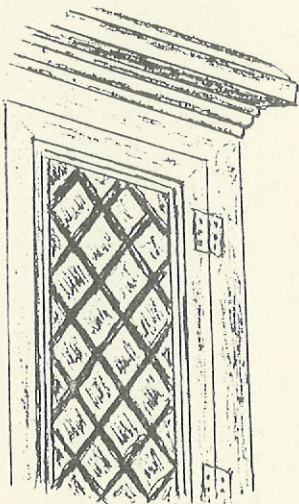
4. Ἡ κλειστὴ ξύλινη Βιβλιοθήκη μετὰ τὸ δικτυωτὸ πλέγμα ἐνσωματωμένο μετὰ πυκνὴ ὀρειχάλκινη κρησάρα στὰ θυρόφυλλα, ἀντὶ γιὰ τζάμια παρέχει πολλὰ πλεονεκτήματα.

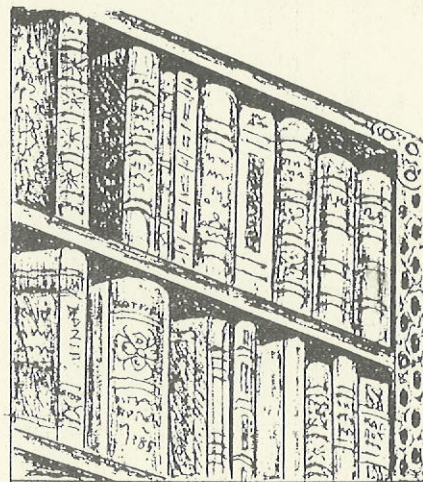
2. Ἡ ξύλινη Βιβλιοθήκη, ποὺ ἔχει ὀρειχάλκινο πλέγμα στὰ θυρόφυλλα της, ὅταν κλειδώνει, ἐξασφαλίζει τὰ βιβλία ἀπὸ τὴν εὐκολὴ κλοπὴ, καὶ τὰ διατηρεῖ σὲ καλὴ κατάστασιν ὅταν αὐτὰ ξεσκονίζονται τακτικά.

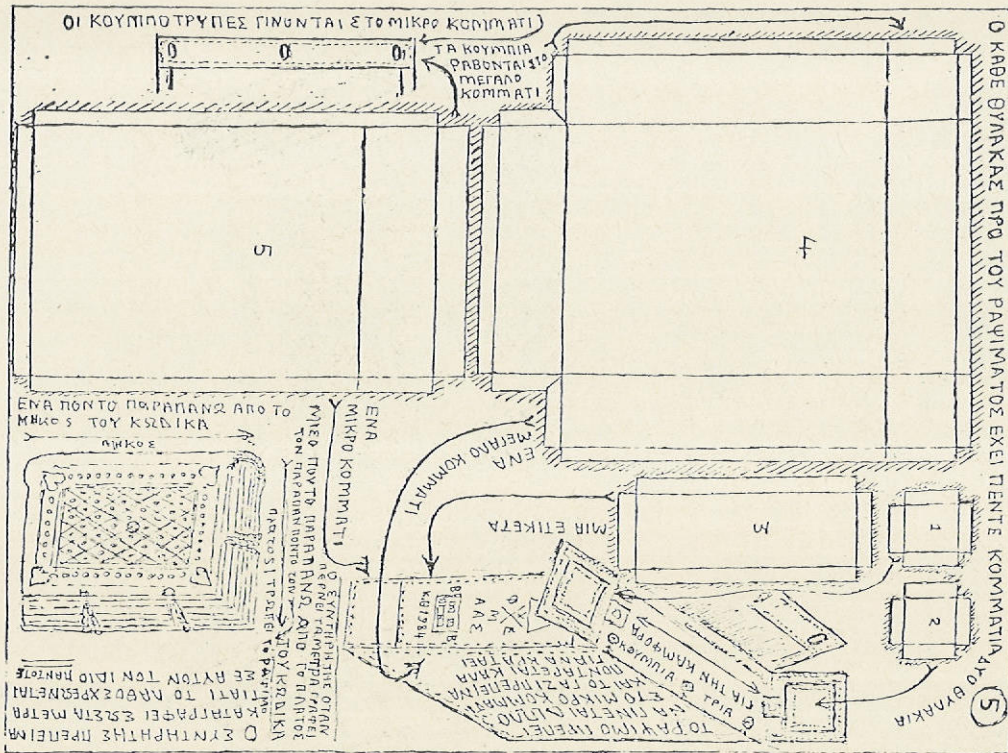
5. Ἡ κλειστὴ ξύλινη Βιβλιοθήκη ἐξασφαλίζει ἀπόλυτα τὰ βιβλία ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους καταστροφῆς τους. Γιὰ τὴν σίγουρη φύλαξιν καὶ διατήρησίν τους ἐπιβάλλεται ἡ χρησιμοποίησίν της.

3. Ἡ ξύλινη Βιβλιοθήκη, ποὺ ἔχει στὰ θυρόφυλλα της ὀρειχάλκινο πλέγμα καὶ τζάμια, ἐξασφαλίζει τὴν καθαριότητα τῶν βιβλίων καὶ ὅταν κλειδώνει εἶναι ἀπόλυτα ἀσφαλὴς χωρὶς ὅμως νὰ προστατεῖ τὰ βιβλία ἀπὸ τὴν φωτοφθορὰ.

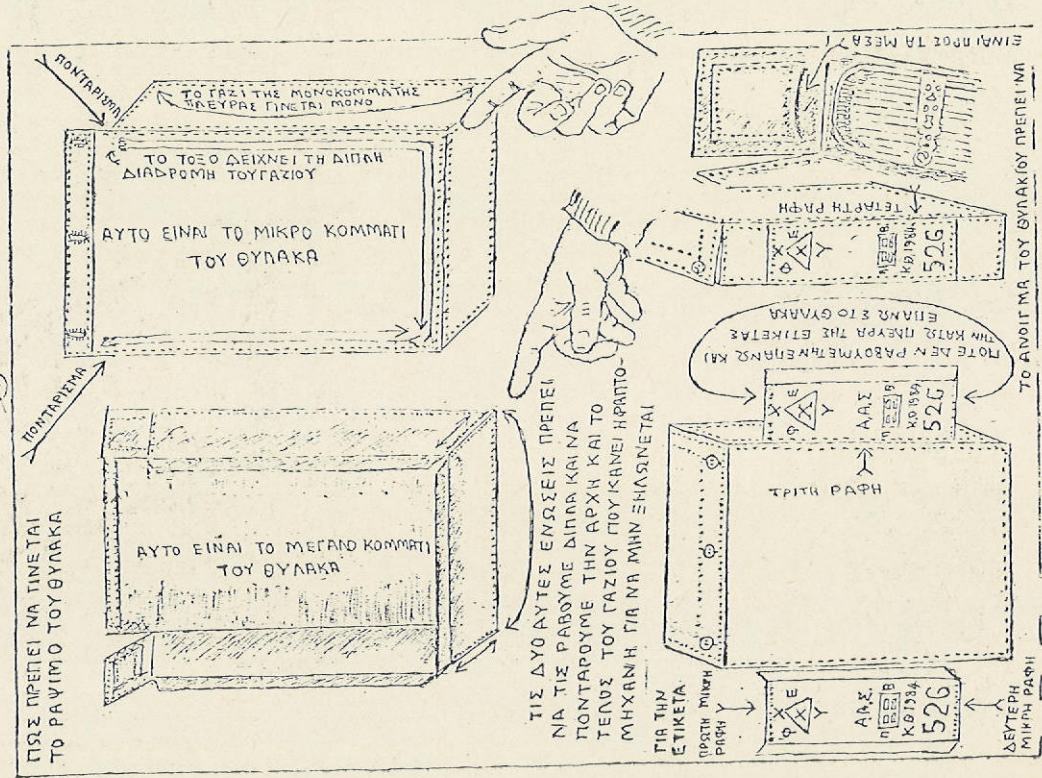

6. Ἡ ἀνοικτὴ μεταλλικὴ Βιβλιοθήκη τοῦ DEXION διευκολύνει, μειώνει τὸ κόστος καὶ προσαρμόζεται εὐκόλως στοὺς χώρους. Ὅμως ἀφήνει ἀπροστάτευτα τὰ βιβλία ἀπὸ τοὺς κινδύνους.

7. και 8. «Η πολιτεία τούτου τού κόσμου είναι παρομοία με τὰ γράμματα τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὰ σχέδια, καὶ ὅταν τις θέλῃ καὶ ἐπιθυμῇ, προσθέτει εἰς αὐτά, ἢ ἀφαιρεῖ, ἢ κάμνει ἐναλλαγὴν τῶν γραμμάτων ἢ πολιτεία ὅμως τῶν μελλόντων πραγμάτων εἶναι παρομοία μετὰ τὰ χειρόγραφα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐγράφησαν καθαρῶς, καὶ ἐσφραγίσθησαν διὰ τῆς βασιλικῆς σφραγίδος, εἰς

τὰ ὅποια οὔτε νὰ προσθήσῃ τις δύναται, οὔτε ν' ἀφαιρέσῃ τι. Ἐν ὅσῳ λοιπὸν εἴμεθα ἐπιδεικτικοὶ ἀλλοιώσεως, ἀς προσέχωμεν εἰς αὐτούς; καὶ ἐν ὅσῳ ἐξουσιάζομεν εἰσέτι τὸ χειρόγραφον τῆς ζωῆς ἡμῶν, τὸ ὅποιον ἐγράφη διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν χειρῶν, ἀς ἀγωνισθῶμεν νὰ κάμωμεν εἰς αὐτὸ προσθήκην καλῆς πολιτείας, καὶ ἀς ἀπαλείψωμεν ἐξ αὐτοῦ τὰ ἐλαττώματα τῆς πρώτης ἡμῶν διαγωγῆς. (Ἄββᾶς Ἰσαὰκ ὁ Σύρος)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Του Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου και Σιατίστης
κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ὁ Θεάνθρωπος Σωτήρ, ὁ Ὅποιος ἔκλιεν Οὐρανοὺς καὶ κατέβη εἰς τὸν κόσμον «ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου»⁴⁰, ὄχι διὰ νὰ ὑπηρετηθῆ, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ διδάξῃ καὶ φωτίσῃ τὰς ψυχὰς καὶ σῶσῃ τὸ ἀπολωλὸς καὶ ἀνορθῶσῃ τὸν πεπτωκότα καὶ δώσῃ «τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν»⁴¹. Τὸ δὲ ἀπολυτρωτικὸν Αὐτοῦ ἔργον συνεχίζει ἡ ὑπ' Αὐτοῦ συσταθεῖσα Ἐκκλησία, τὴν ὁποίαν ὁ ἀείμνηστος Παναγιώτης Τρεμπέλας χαρακτηρίζει ὡς «ἀπαραχάρακτον φύλακα καὶ γνήσιον κήρυκα τῆς ἀληθείας», ἀλλὰ καὶ ὡς «ἐργαστήριον καὶ τροφὸν ἁγίων καὶ ἡρώων τῆς πίστεως»⁴², ἄλλος δὲ ἐπιφανὴς τῆς θεολογικῆς Ἐπιστήμης, ὁ Χρῆστος Ἀνδρούτσος (1869 - 1935) εἰς τὴν Δογματικὴν του γράφει ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι «ὁ μόνος τῆς χάριτος φορέας, ὁ ἀνεπισημασμένης τῆς θείας ἀληθείας διδάσκαλος καὶ διὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους πάντων τῶν αἰώνων, ἡ μόνη κλειδίως τῆς σωτηρίας...»⁴³. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ Κύριος ὄρισε Ποιμένας, ἦτοι κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου, ἵνα δι' αὐτῶν ἐξακολουθῆ μέχρι τῆς ἐνδόξου Δευτέρας Ἐλευσεῶς Του ἀναζητηθῆ, καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον ἀσυγκρίτως ἀσφαλέστερον, ἐκτὸς τοῦ ἱεροκήρυκος, διὰ τῆς θεοπνεύστου Ἀγίας Γραφῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ περιέχονται εἰς αἱ ἀλήθειαι τῆς Οὐρανοπέμπτου Χριστιανικῆς Θρησκείας αἱ ἀναγκαῖαι ὅπως ἐλέγξουν τὸν ἀνθρώπον περὶ ἁμαρτίας καὶ δικαιοσύνης καὶ μελλούσης κρίσεως, ὅπως παραστήσουν αὐτὸν ἔνοχον ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὅπως κινήσουν καὶ ὀδηγήσουν τὴν καρδίαν του εἰς μῖσος κατὰ τῆς ψυχολέθρου ἁμαρτίας καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἁγιότητα, καὶ ὅπως ἐξυψώσουν αὐτὸν ἀπὸ τῆς δουλικῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέπεσεν, εἰς τὴν προτέραν υἱικήν καὶ βασιλικήν. Τὰς ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι ἀπεκαλύφθησαν διὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ αἱ ὁποῖαι διαφυλάσσονται ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἀδιάφθοροι καὶ ἀμόλυντοι ἐν τῇ Θεουστάτῳ Ἐκκλησίᾳ, ὁ Παράκλητος, τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ Ὅποιον μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτάτην τῆς Ἐκκλησίας ἀρχὴν, προσαικιδίον εἰς τοὺς πιστοὺς, προφυλάσσει ἅμα τούτους ἀπὸ πάσης πλάνης καὶ ἀγιάζον διὰ τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων αὐτοῦ. Ὡσούτως ὁ Παράκλητος ἀναζητεῖ τὸ ἀπολωλὸς εἰς τὸ ὁποῖον μεταδίδει καὶ οικειοῖ, ἐὰν θεδαίως τοῦτο θελή-

σῃ, τὰ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἀπορρέοντα ἀγαθὰ καὶ παρέχει τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν⁴⁴.

Ἄλλ' αἱ ἐνέργειαι τοῦ Κυρίου πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἀπολωλὸτος καὶ μετὰ τὴν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς Ἀνάληψίν Του οὐδόλως ἀφίστανται ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἐχρησιμοποιεῖ κατὰ τὴν τριετῆ δημοσίαν δράσιν Του, διότι τὰ θαύματα καὶ ἡ ἐν γένει πρὸς πάντας εὐεργετικὴ διάθεσις συνεχίζονται, καθ' ἑκάστην δὲ παρακολουθεῖ ἡμᾶς ἡ ἀγαθὴ Αὐτοῦ Πρόνοια, ἡ ὁποία διευθύνει τὰ πάντα πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἀνθρώπου. Πρόνοια δὲ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἀδιάκοπος ἐνέργεια Αὐτοῦ, διὰ τῆς ὁποίας Οὗτος ἐπιδίδει καὶ συγκρατεῖ τὸν κόσμον ὀδηγῶν τοῦτον εἰς τὸν τελικὸν αὐτοῦ σκοπὸν. Αὕτη περιλαμβάνει οὐ μόνον τὰ εὐτυχεῖ γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ τὰ δυστυχεῖ τοιαῦτα, διότι πολλάκις ὁ Ἅγιος Θεὸς χειραγωγεῖ διὰ τῆς ἀκωνθώδους πορείας εἰς τὸ αἰώνιον συμφέρον καὶ διδάσκει τὰ κάλλιστα μαθήματα εἰς τὸ ψυχωφελές Σχολεῖον τῆς δυστυχίας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐγκαταλείψῃ ὁ ἀνθρώπος τὴν ἀλέθριον ὁδὸν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀποδεχθῆ τὴν σωτήριον ὁδὸν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ Προφήτης τῆς μετανοίας Δαυὶδ, ὁ ὁποῖος εἰλικρινῶς μετενόησε διὰ τὰ φοβερά ἁμαρτήματα τοῦ φόβου καὶ τῆς μοιχείας, ἐθεώρει τὰς θλίψεις καὶ τοὺς παντοίους πειρασμοὺς τῆς πολυμύχθου παρουσίας ζωῆς ὡς μέσα παιδαγωγικὰ καὶ σωφρονιστικὰ, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Πανάγαθος Θεὸς προφυλάσσει ἀπὸ ἁμαρτιῶν φοβερωτέρων, φέρει δὲ τὸν ἀγογγύστως ὑπομένοντα τὰς ἀναποφεύκτους πικρίας τῆς ζωῆς εἰς συναίσθησιν τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ πτωχείας καὶ ἀθλιότητος. Ὁ Προφητὰναξ Δαυὶδ πλήρης ἐμπιστοσύνης ὅτι ὁ Θεὸς καὶ μόνον ὁ Θεὸς θὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ ἀδιεξόδου, εἰς τὸ ὁποῖον πολλάκις αἱ θλίψεις ὀδηγοῦν, ἀνεφώνει: «Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν Θεὸν ἐξεζήτησα... καὶ οὐκ ἠπατήθην»⁴⁵.

Ὁ «τῆς πίστεως ἀρχηγὸς καὶ τελειωτῆς Ἰησοῦς»⁴⁶ παντοιοτρόπως ἐνεργεῖ πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἀπολωλὸτων ἁμαρτωλῶν. Εἶναι, ὡς διδάσκει καὶ ὁ Θεολόγος Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης, ὁ «καλὸς ποιμὴν»⁴⁷, ὁ Ὅποιος φροντίζει περὶ ὅλων τῶν προβάτων Του καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἀσθενεστάτων. Ὁ «καλὸς ποιμὴν» τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου ἀφήνει «τὰ ἐνεργήοντα ἐγγέα ἐπὶ τὰ ὄρη»⁴⁸, καὶ ὑποβάλλεται εἰς κοπιώδη ὁδοπορίαν ἀνὰ τὰ ὄρη καὶ τοὺς ἀπορρῶγας δράχους καὶ τὰς θαθείας κοιλάδας, καὶ δὲν ἡσυχάζει ἂν δὲν ἀνεύρῃ τὸ πλανηθέν, τὸ ὁποῖον «ἐὰν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 299 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16 τεύχους.

40. Γαλάτας, 4,4.

41. Μάρκου, 10,45.

42. Παναγιώτου Τρεμπέλα, Δογματικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Τόμος Β', σελ. 348, Ἀθήναι, 1959.

43. Χρήστου Ἀνδρούτσου, Δογματικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, Ἐκδοσις Δευτέρα, σελ. 265, Ἀθήναι, 1956.

44. Ἰωάννου, 14,26. Α' Κορινθίους, 12,11-30. Ἰωάννου, 14,16. Γαλάτας, 4,6.

45. Ψαλμός, 76,3.

46. Ἐβραίου, 12,2.

47. Ἰωάννου, 10,11.

48. Ματθαίου, 18,12. Λουκᾶ, 15,4,7.

ΑΝΘΗ ΕΥΛΑΒΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΜΑΣ(*)

Τοῦ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Ι. ΝΕΑΜΟΝΙΤΑΚΗ

Γ'

Τὸ θαῦμα αὐτό, στήν ἐποχὴ τῆς τελειώσεώς του, στολίσθηκε μὲ ἀπαράμιλλης τέχνης ψηφιδωτά. Αὐτὰ κάλυπταν τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Ναοῦ, πῶς πάνω ἀπὸ τὴν πολυτελῆ καὶ πολύχρωμη ὀρθομαρμάρωση καὶ ἀπὸ τὴν θαυμάσια διακόσμησή του. Ἦρθε, ὅμως, ἡ ἐποχὴ τῆς φοβερῆς Εἰκονομαχίας (729 μέχρι 943 μ.Χ.) καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀριστουργήματα, μέσα στὶς ἀκρότητες μιᾶς λυσσαλέας θρησκευτικῆς διαμάχης ποὺ συντάραξε τὸ Βυζάντιο, καταστράφηκαν. Αὐτὰ ποὺ τώρα διακρίνονται τόσο στὸ Νάρθηκα, ὅσο καὶ στὸν κυρίως Ναὸ καὶ τὸν γυναικωνίτη καὶ ποὺ διασώθηκαν, ὅσα στάθηκε δυνατὸν, μετὰ τὴν ἐπικάλυψή τους μερικὴ ἢ ὀλική, μὲ ἀσέεστη, ἢ πηχτοὺς σοβάδες ἀπὸ τοὺς τούρκους σκοταδιστὲς καὶ τὴν ἀποκάλυψή τους, αὐτὰ ὅλα, ἀνήκουν στὴν ἐποχὴ, μετὰ τὴν ἀναστήλωση τῶν εἰκόνων.

Σήμερα τὰ λίγα ψηφιδωτὰ ποὺ κατωρθώθηκε νὰ καθαρισθοῦν, χάρις στὶς ἐργαστίες τοῦ Fossati ἀπὸ τοῦ Σουλτάν Ἀμπντούλ Μετζίτ, καὶ τὶς πρόσφατες τοῦ Ἀμερικανικοῦ Βυζαντινοῦ Ἰνστιτούτου, δίνουν τὸ μέτρο τῆς τέχνης. Αὐτὰ ἀνήκουν στὸ δεύτερο μισὸ τοῦ 9ου καὶ στὸ 10ο αἰῶνα μ.Χ., ἂν μὴ καὶ ἀργότερα.

Προχωρώντας πρὸς τὸ Νάρθηκα, ἀντικρύζομε τὸ ἔνα ἀπὸ τὰ δύο θαυμάσια μωσαϊκὰ ποὺ ἀποκαλύφθη-

καν στὰ 1933 ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανούς. Αὐτὸ ἀναφέρεται στὴν ἐποχὴ τοῦ Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου καὶ περιστάνει τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ἑρεφοκρατοῦσα νὰ δέχεται τὶς προσφορὰς δύο αὐτοκρατόρων. Ἀπὸ τὴ μιὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ποὺ τῆς προσφέρει τὴν Ἁγία Σοφία σὲ μικρογραφία καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ποὺ τῆς προσφέρει τὴν Πόλη πάλι σὲ μικρογραφία. Μπαίνοντας στὸν κυρίως Ναὸ, περνοῦμε ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατορικὴ Πύλη. Αὐτὴ, κατὰ τὴν παράδοση, ἦταν φτιαγμένη ἀπὸ ξύλα τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Νῶε, καὶ τὸ κούφωμά της προερχόταν ἀπὸ τὴ σαρκοφάγο τῆς Ἁγίας Εἰρήνης. Πάνω ἀπὸ αὐτὴν εἶναι τὸ δεύτερο ἀπὸ τὰ μωσαϊκὰ ποὺ ἀποκαλύφθηκαν στὰ 1933 καὶ ποὺ πρέπει νὰ ἔχει κατασκευασθεῖ κατὰ τὰ ἔτη 886 - 912 μ.Χ. Σ' αὐτὸ ὁ Κύριος γεμάτος μεγαλεῖο εἶναι καθισμένος ὡς Παντοκράτωρ, σοβαρὸς καὶ ἥρεμος πάνω σὲ θρόνο στολισμένον μὲ πολύτιμα πετράδια. Μὲ τὸ δεξιὸ Του χέρι εὐλογεῖ, ἐνῶ μὲ τὸ ἀριστερὸ κρατεῖ ἀνοιχτὸ τὸ Εὐαγγέλιό Του. Πάνω σ' αὐτὸ διαδάζεται ἡ φράση: «Εἰρήνη ὑμῖν». Ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Δεξιὰ Του, ἕνας αὐτοκράτορας μὲ τὸ στέμμια στὸ κεφάλι εἶναι πεσμένος στὰ γόνατα καὶ ἔχει τὰ χέρια σὲ στάση δέησης. Ὁ αὐτοκράτωρ ποὺ εἰκονίζεται πρέπει νὰ εἶναι κατὰ μιάν ἄποψη ὁ Βασίλειος ὁ Α' ὁ Μακεδῶν (867 - 886) καὶ σύμφωνα μὲ ἄλλη ὁ Λέων ὁ ΣΤ' ὁ Σοφός. Αὐτὸν τὸν κατηγοροῦσαν γιὰ τοὺς ἐπανειλημ-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 302 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16 τόχους.

γένηται εὐρεῖν»⁴⁹ ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς μάγδρας καὶ τὰς ἀφθόνους σωτηρίους νομάς, «χαίρων ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνεργήοντα ἐννεὰ τοῖς μὴ πεπλανημένοις»⁵⁰. Ὁ Κύριος διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀθανάτου καὶ πνευματικῆς ψυχῆς ἴδρυσεν ἐπὶ γῆς πνευματικὴν βασίλειαν, δηλαδὴ τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς διδάσκαλον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς χάριτος ταμιούχον, ἢ Ὅποια εἶναι ἡ μόνη κιβωτὸς τῆς σωτηρίας, ἐνέπνευσε τοὺς ἁγίους Πρόφῆτας καὶ Ἀποστόλους ἵνα συγγράψωσι τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ἀπέστειλε τὸ ἐκ μόνου τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός ἀχρόνως ἐκπορευόμενον Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ Ὅποῖον ζωοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἰδιοποιεῖ τὴν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἐκπηγάσασαν σωτηρίαν καὶ διὰ τῆς ἀγαθῆς Του Προνοίας ὁδηγεῖ καὶ κατευθύνει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον ἅπαντα εἰς ἐπίτευξιν τοῦ ὑψίστου σκοποῦ των. Πάντα ταῦτα ἐνεργεῖ ὁ Ἅγιος Θεός, διότι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀσυγκρίτως πολυτιμότερα τοῦ κόσμου ὅλου κατὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος, εἰπόντος: «τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν

αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;»⁵¹. Ὡς δὲ διδάσκει καὶ τὸ «στόμα τοῦ Χριστοῦ» κατὰ τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον (354 - 407), ὁ Μακάριος Παῦλος, τὰ πάντα ἐδημιουργήθησαν καὶ τὰ πάντα συνεργάσθησαν πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἴδου τί γράφει ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος εἰς τοὺς χριστιανούς τῆς ἀφνειοῦ Κορίνθου: «πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν, εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑμῶν ἐστίν»⁵². Ὁ μέγας θεολόγος τοῦ Η' μ.Χ. αἰῶνος καὶ οἰκουμενικὸς διδάσκαλος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς σχολιάζων τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Παύλου προσφυῶς παρατηρεῖ: «Δηλοῖ τὰ διδόμενα καὶ τὰ δοθησόμενα αὐτοῖς ἀγαθὰ. Δέδοται γὰρ, ἐν μὲν τῷ ἐνεστῶτι εἶπ' αὐτῇ ἢ τῶν ἀμαρτημάτων ἄφεσις, ὁ ἄραβῶν τοῦ Πνεύματος, τὰ διὰ τοῦ Πνεύματος χαρίσματα. Ὅτι δὲ καὶ τῶν μελλόντων τεύξονται, ἀναμφίδολον»⁵³.

(Συνεχίζεται)

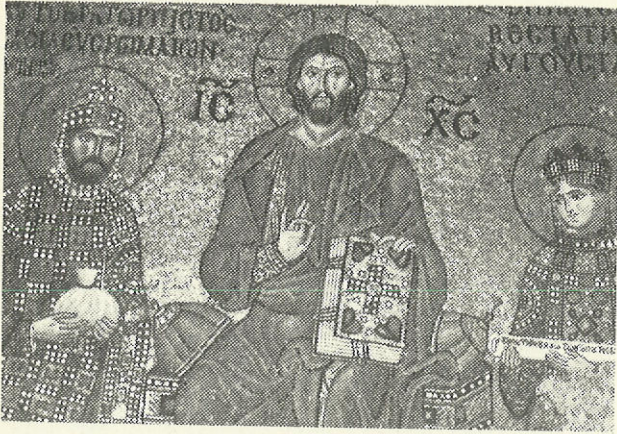
49. Ματθαίου, 18,13.

50. Αὐτόθι.

51. Ματθαίου, 16,26.

52. Α' Κορινθίους, 3,22.

53. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Εἰς τὴν Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολήν, Κεφάλαιον Γ', 22, MPG, 597C.

Τὸ Ψηφιδωτὸ τοῦ Γυναικωνίτη. Ἡ Δέσποινα μετὰ τὸν Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον καὶ τὴν Ζωὴν τὴν Πορφυρογέννητην.

μένους γάμους του, καὶ ἰδιαιτέρα γιὰ τὸν τέταρτον μετὰ τὴν Ζωήν, ἀπὸ τὴν ὁποία γεννήθηκε ὁ Αὐτοκράτορας Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος.

Μέσα στὸν κυρίως Ναόν, ἕνα θαυμάσιο μωσαϊκὸ μεγάλων διαστάσεων στολίζει τὴν Κόγχην πάνω ἀπὸ τὸ ἱερό, εἰκονίζει τὴν Θεοτόκον, Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν. Κάθεται στὸ θρόνον Τῆς καὶ στὰ γόνατά Τῆς κρατᾷ χρυσοφορεμένο τὸν Κύριον παιδί. Μετὰ τὸ ἕνα χέρι ἀκουμπᾷ προστατευτικὰ στὸν ὄμο Του, ἐνῶ μετὰ τὸ ἄλλο Τοῦ χαϊδεύει τὸ πόδι. Τὸ δεξιὸ χέρι τοῦ παιδιοῦ εἶναι σὲ θέσιν εὐλογίας. Στὴ μιὰ ἄκρην φαίνεται ἡ μορφή τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, ἐνῶ στὴν ἄλλη ἡ μορφή τοῦ ἄλλου Ἀρχαγγέλου ἔχει καταστραφεῖ.

Τρία ἄλλα μωσαϊκὰ πορτραῖτα βρίσκονται στὶς ἄλλες κόγχες καὶ ἀναφέρονται σὲ διαπρεπεῖς ἱεράρχες, στὸν Ἅγιον Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομον, στὸν Ἰγνάτιον τὸν Θεοφόρον καὶ στὸν Ἰγνάτιον τὸν νεώτερον.

Μωσαϊκὰ ἀξιόλογα, ἔχουν ἀποκαλυφθεῖ καὶ σώζονται καὶ στὸν γυναικωνίτη. Ἐνα ἀπὸ τὰ ἀξιολογώτερα βρίσκεται στὴν ἀνατολικὴ ἄκρην τῆς νότιας πλευρᾶς. Παριστάνει τὴν Αὐτοκράτειρα Ζωὴν μετὰ τὸν 3ο συζυγὸ τῆς τὸν Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον. Στὸ κέντρο τῆς ζωγραφικῆς σύνθεσης εἶναι ὁ Κύριος ποῦ εὐλογεῖ μετὰ τὴ δεξιὰ του, ἐνῶ μετὰ τὸ ἀριστερὸ κρατεῖ τὸ Εὐαγγέλιον. Δεξιὰ Του στέκεται ὁ Αὐτοκράτορας, κρατώντας στὰ χέρια του σὲ στάση προσφοράς ἕνα σακκούλι μετὰ χρήματα, ἐνῶ στὰ ἀριστερὰ ἡ Αὐτοκράτειρα ἔχει ἕνα

εἰλιτάριον. Πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Αὐτοκράτορα ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή «Κωνσταντῖνος ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ πιστὸς Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, Μονομάχος».

Τὸ τελευταῖο σὲ χρονολογία κατασκευῆς μωσαϊκὸ τοῦ γυναικωνίτη εἶναι ἡ ἀξιοθαύμαστη Δέηση, ποῦ εἶναι ἐντοιχισμένη στὸν ἀνατολικὸ τοῖχο τῆς νότιας στοᾶς. Τὸ μωσαϊκὸ αὐτὸ ὑπολογίζεται νὰ ἔγινε μετὰ τὴν ἀνακατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως στὸ 1261 ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ 2) 3) τοῦ μωσαϊκοῦ εἶναι καταστραμμένα, παρὰ ταῦτα τὸ ἔργο αὐτὸ θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἀπὸ μεγάλο καλλιτέχνη φτιαγμένο μετὰ μεγάλη καὶ περισσὴ ὁμορφιά. Παριστάνει τὸν Κύριον, ἀνάμεσα στὴν Παναγίαν Μητέρα Του καὶ στὸν Ἅγιον Ἰωάννη τὸν Πρόδρομον.

Στὰ τέσσερα σφαιρικὰ τρίγωνα, ποῦ σχηματίζονται κάτω ἀπὸ τὴ στεφάνη τοῦ θόλου καὶ ποῦ ὀνομαζόταν ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς «λοφία», διασώθηκαν μεγάλων διαστάσεων (11 X 8 μ.) ἐξαπτέρυγα Σεραφεῖμ, δηλ. Ἄγγελοι, ὅπως περιγράφονται ἀπὸ τὸν Προφήτη Ἡσαΐα, ποῦ ὑπηρετοῦν τὸν Θρόνον τοῦ Παντοκράτορος, μετὰ τὶς δυὸ πτέρυγες πάνω στὸ πρόσωπό τους, τὶς ἄλλες δυὸ πάνω στὰ πόδια τους καὶ τὶς ἄλλες σὲ θέσιν πτήσης. Αὐτὰ οἱ Τοῦρκοι φοβήθηκαν νὰ τὰ πειράξουν, γιὰ τὴν ἕταν ἄγγελοι ποῦ... προὔπηρχαν τοῦ Μωάμεθ.

Ψηφιδωτὸ τοῦ Θ' αἰῶνος πάνω ἀπὸ τὴ Βασιλικὴ Πύλη τοῦ Ἐσωνάρθηκα. Στὴ μέση ὁ Κύριος (ἡ Θεῖα Σοφία) ἐπὶ θρόνου. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰκόνες τῆς Ἱεραρχίας Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Ἀριστερὰ, κοντὰ στὸ θρόνον, ὁ Αὐτοκράτωρ Λέων δέεται γονυκλινῆς.

ΙΑ'

Μέσα σ' αὐτὸ τὸν ὑπέροχον ναὸ, τὸν θαυμάσιο καὶ ἀνεπαγάληπτον, χωρὸν συγκέντρωσης τῶν παντοειδῶν ἔργων τοῦ κάλλους ἀπὸ ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄμυλλας τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς βυζαντινῆς τέχνης, κέντρο καὶ καρδιά τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῆς Αὐτοκρατορίας, ἕνα πλῆθος Ἀγιοσοφιστῶν, δηλ. κληρικῶν ποῦ ὑπηρετοῦσαν τὴν Ἐκκλησίαν ἦταν συγκεντρωμένο. Οἱ χρονολογικοὶ ἀνεβάσεις πάνω ἀπὸ 600 τοὺς ἱερεῖς, τοὺς διακόνους, τὶς διακονίσεις, ποῦ ὑποδιακόνους, τοὺς φάλτες, τοὺς νεωκόρους ποῦ παρεῖχαν τὶς υπηρεσίες τους, στὸ μεγάλο μοναστήρι τῆς λαϊκῆς μούσας, ὅπου ἦταν «τὰ τετρακόσια σήμαντρα καὶ ἑξηνταδυὸ καμπάνες καὶ ἕνα καμπάνα καὶ παπᾶς, κάθε παπᾶς καὶ διάκος».

(Συνεχίζεται)

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ

— Ι Ω Β —

✦ Ἡ Ζωὴ καὶ τὰ πάθη του ✦

(Τόμοι Α' καὶ Β')

Κυκλοφορεῖ ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις
τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Σελίδες 366 καὶ 302, Δραχ. 550 ἕκαστος.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ (1936-1986)

Του κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΕΡΟΥΣΗ

Ἡ θρησκευτικὴ διαφώτιση

Στὴ δημιουργικὴ προσπάθεια τῶν πενήντα χρόνων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ στὴν ἀποτίμηση τοῦ πνευματικοῦ καὶ κηρυκτικοῦ ἔργου τῆς, σὲ οἰκουμενικὸ ἐπίπεδο, δὲν πρέπει νὰ λησμονηθεῖ ὁ ἐντυπωσιακὸς ρόλος τῆς «Διευθύνσεως Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως, Τύπου καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς».

Πρόκειται γιὰ ἓνα καίριο τομέα διακονίας τῆς ἐλπίδας, πού ἔχει μόνον σῆκωσε μεγάλο βάρος εὐαγγελικοῦ ἔργου, ἔτσι ὅπως αὐτὸ ὀρίζεται στὸν ἰδρυτικὸ νόμο τῆς Α.Δ., ἀλλὰ ποσοτικὰ καὶ ποιοτικὰ πραγματοποιοῦνται τὰ σπουδαιότερα ἐπικοινωνιακὰ ἐπιτεύγματα στὴν ὅλη δυναμικὴ παρουσία τοῦ ὀργανισμοῦ, ἴσαμε τώρα.

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

(Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ συμπληρώσεως
τεσσαρακονταετίας 1936 - 1976).

ΔΗΜ. Σ. ΦΕΡΟΥΣΗ

ΑΘΗΝΑΙ, Φεβρουάριος 1976

Ὁ πολυδιάστατος χαρακτήρας τῆς διεύθυνσης αὐτῆς καθορίζεται στὸ ἄρθρο 19 τοῦ νόμου πού λέει ὅτι:

«Ἡ Διεύθυνσις Θρησκευτικῆς διαφωτίσεως, Τύπου καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς φροντίζει ὅπως διὰ παντὸς τρόπου συντηρήσῃ καὶ ἐνισχύσῃ τὸ Ὁρθόδοξο φρόνημα τοῦ Λαοῦ...».

Καὶ πραγματικὰ, κεῖνο τὸ «διὰ παντὸς τρόπου» στάθηκε κάθε φορά, ἡ δυναμικὴ διαφωτιστικὴ καὶ ἀγωνιστικὴ ἐνέργεια, πού ἀνοίγει ὀρίζοντας, ὥστε ξεφεύγοντας ἀπὸ τὴν ἀδράνεια καὶ τὴν «ρουτίνα», νὰ πραγματοποιοῦνται προσεγγίσεις καὶ στόχοι πού ἀπαιτοῦσαν οἱ καιροί, σύμφωνα μάλιστα καὶ μὲ τὸ Παῦλειο «τά πάντα τοῖς πᾶσι».

Σκοπὸς τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, τοῦ τελούντος ὑπὸ τὴν διοίκηση τῆς Ἱεραρχίας, ἦταν ἡ συγκέντρωση καὶ καθοδήγηση τοῦ ὅλου εὐαγγελικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ στὴ συνείδηση μερικῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας ὑπῆρχε πάντοτε ἡ ἐπιθυμία νὰ ἐκφραστεῖ μέσα ἀπ' αὐτὴν, τὴν Ἀποστολικὴν Διακονία, «ἡ ἀναδιοργάνωση καὶ ἀναπροσαρμογὴ τοῦ εὐαγγελιστικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας». Μιὰ ἐπιθυμία πού ἔκτοτε ἔγινε θέση καὶ πεποίθηση ὄλων τῶν ἡγητῶρων τοῦ Ὁργανισμοῦ καὶ πού στὸ μέτρο τοῦ ἐφικτοῦ, ἐνεργοποίησε καὶ προώθησε βασικὰ, ἡ διεύθυνση αὐτή, μὲ τὸ εὐρύτατο περιεχόμενο τῆς ἀποστολῆς τῆς.

Κήρυγμα καὶ ἐκσυγχρονισμὸς

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ διαφώτιση καὶ ἡ πληροφόρηση συνδέονται ἄρρηκτα μὲ τὰ ἐκάστοτε Μέσα ἐπικοινωνίας, τὴν τεχνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ πρόοδο. Καὶ ὅτι ἰδιαίτερα σήμερα, ἐκεῖνος πού ἐλέγχει τὸ τηλέφωνο, τὸ ραδιόφωνο, τὴν τηλεόραση, τὸν κινηματογράφο, τὸν Τύπο κυριαρχεῖ μαζικὰ, ἐξουσιαστικὰ καὶ ἰδεολογικὰ. «Σήμερα μιὰ χώρα ἀνήκει σ' αὐτὸν πού ἐλέγχει τὰ μέσα ἐνημέρωσης» γράφει ὁ Οὐμπέρτο Ἔκο.

Ἐπὶ τὸν ὅτι ὅμως ἀκόμα, πολλοὶ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἄλλοι πνευματικοὶ παράγοντες, πού ἀμφισβητοῦν αὐτὴ τὴν ἀποψη ἢ εἶναι διστακτικοὶ στοὺς ἀναγκαίους ἐκσυγχρονισμοὺς τῶν Μέσων ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν λαό. Κι ἔχουν τὴ γνώμη ὅτι πρέπει νὰ μένουμε στὶς «σφενδόνες» ἐπειδὴ δῆθεν ὁ ἄμεσος λόγος — προφορικὸς κυρίως — εἶναι κείνος πού πραγματοποιοῦν τὴν ὑπαρξιακὴ «ἐπαφή» καὶ «κοινωνία» τῶν ἀνθρώπων.

(Συνεχίζεται)

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Τὸ 1940 ἀπευθύνεται στὸ 1986.

Μ ΕΥΛΑΒΕΙΑ ὑποκλινόμαστε στὴ μεγάλη ἐπέ-
τειο τοῦ '40. Δὲν εἶναι ἀνάμνηση πολέμου. Δὲ
γιορτάζουμε τὸν πόλεμο. Θυμόμαστε καὶ γιορτάζουμε
τὴν ἀντίσταση κατὰ τοῦ πολέμου, τὸν ἀγώνα γιὰ λευ-
τεριά καὶ εἰρήνη. Γι' αὐτὸ παλαίψαμε. Γι' αὐτὸ θρέ-
θηκε μπροστὰ σὶνὸν ἀγώνα ἡ Ἐκκλησία. Καὶ ἡ ἄμα-
χος Παρθένος - Ὑπέρομαχος Στρατηγὸς δὲν ἔπαυε
νὰ προσιατεύει, νὰ ὀδηγεῖ, νὰ δίνει «ἀρετὴ καὶ τόλ-
μη» γιὰ τὴ διατήρηση τῆς ἐλευθερίας.

Ἀντὶ ἄλλον σχολίου μεταφέρουμε τρεῖς χαρακτη-
ριστικὲς φωνὲς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποὺ διατυπώνουν
τὶς ἀπόψεις τους γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς ὑπερασπι-
σιές της. Οἱ φωνὲς αὐτὲς ἄς θεωρηθοῦν καὶ τώρα
ἀπάντηση σὲ ὅποιονδήποτε σαρκάζει τὴ χώρα μας,
ἀναφερόμενος στὸ μικρὸ σχετικὰ πληθυσμὸ της.

α) Ἀδόλφος Χίτλερ: «Χάριν τῆς ἱστορικῆς δι-
καισύνης, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαπιστώσω, ὅτι
ἐκ τῶν ἀντιπάλων, οἵτινες μᾶς ἀντιμετώπισαν, μόνον
ὁ Ἕλληνας στρατιώτης ἐπολέμησε μὲ παράτολμον θάρ-
ρος καὶ ὑψίστην περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον».

β) (Μήνυμα Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Μόσχας,
Αὐγούστου 1942): «Ἐπολεμήσατε ἄοπλοι ἐναντίον
πανόπλων καὶ ἐνίκησατε. Μικροί, ἐναντίον μεγάλων
καὶ ἐπικρατήσατε. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνεαι ἄλλως,
διότι εἶδατε Ἕλληνες. Ἐκερδίσαμε χρόνον διὰ νὰ ἀ-
μυνθῶμεν. Ὡς Ρῶσοι καὶ ὡς ἄνθρωποι οἶς εὐχαρι-
στοῦμεν».

γ) Οὐσίον Τοῶρτσιλ: «Μεταξὺ τῶν παραδειγμα-
των τοῦ παρόντος πολέμου, δὲν θὰ εὗρεθοῦν ἀσφαλῶς
πράξεις αὐτοθυσίας καὶ ἡρωισμοῦ ὅπως αἱ ἑλληνικαί,
διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἑλευθερίας».

100 χρόνια, 5 δισεκατομμύρια καρδιές.

ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ δεκαετία τοῦ 19ου αἰώνα ὁ
πληθυσμὸς τῆς ὑδρογενίου «ἐπαιξε» γύρω σὶὰ
δύο δισεκατομμύρια. Ἐκατὸ χρόνια ἀργότερα, καθὼς
ἡ μεθόρσιος τοῦ 2.000 μ.Χ. προσεγγίζεται σὲ ἀπόστα-
ση βολῆς, ὁ πληθυσμὸς θὰ ὑπολογίζεται σ' ἐφτὰ δισ.
Ἡ πληθυσμιακὴ ἐκρηξὴ ἀποδίδεται ἀφενὸς σὶνὸν πε-
ριορισμὸ τῆς θνησιμότητος ποὺ πραγματοποιήθηκε μὲ
τὴ χρῆση τῶν τεχνολογικῶν ἐπιτευγμάτων σὶνὸν τομέα
τῆς ἱατρικῆς, ἴσοο τῆς θεραπευτικῆς ὅσο καὶ τῆς προ-
ληπτικῆς —κυρίως αὐτῆς— καὶ ἀφεντέρου σὶνὸν πα-
ράταση τοῦ μέσου ὅρου ζωῆς ποὺ πραγματοποιήθηκε
μὲ τὴν ἀνοδο τοῦ βιοτικῶ ἐπιπέδου τῶν λαῶν καὶ τὴ
σαφῆ βελτίωση τῶν συνθηκῶν ζωῆς.

Ἐφτὰ δισ. ψυχές. Ἐφτὰ δισ. ζευγάρια μάτια
ἀπέναντι σὶνὸν οὐρανὸ. Ἐφτὰ δισ. καρδιές. Ἄραγε,
πόσοι ἀπ' αὐτὲς ξέρουν πῶς ὁ Χριστὸς στανρῶθηκε
καὶ γιὰ τὴ δικὴ τους τὴν ἀγάπη;

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, πρόσειρα τῆς ἀγά-
πης, χρησιμοποιεῖ κάθε τρόπο γιὰ νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ
τὰ ἑσσερα σημεῖα τῆς ὑδρογενίου. Ἡ ἱεραποστολικὴ
μας δραστηριότητα ἀπλώνεται σὶνὸν Ἀφρικὴ, σὶνὸν
Ἰαπωνία, σὶνὸν Κορέα, σὶνὸν Ἀλάσκα... Καὶ φυσικά
ἡ μερίμνά της δὲν περιορίζεται σὶνὸν πνευματικὴ τρο-
φοδοσία.

Ἀξίζει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐνισχύσομε τὸ ἔργο
της.

Ὁ πιὸ ὁμορφος ναὸς τῆς Μεσσηνίας.

Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ τῶν Μεσσηνίων συνεχίζεται. Βέ-
βαια ὁ πόνος ἔχει ἀπαλυνθεῖ μὲ τὴν πανστρατιὰ
τῆς ἀγάπης, ἀπὸ κάθε σημεῖο ἑλληνικό. Ὅμως τὸ
πρόβλημα παραμένει σὶς βάσεις του ἀμετακίνητο.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ τούτη τὴ φορὰ
κράτησε ψηλά, πολὺ ψηλά, καὶ τίμησε τὸ ὄλο τῆς
Μάνας ποὺ τῆς ἀναγνωρίζει, αἰῶνες τώρα, ὁ φιλό-
θρησκος λαός. Ὁ κάθε ναός, ἡ κάθε ἐνορία συσκεύαζε
καὶ συσκενάζει δέματα μὲ ἀγάπη, φόρτωσε καὶ φορ-
τώνει θεόρατα φορητὰ μὲ ἀγάπη, καὶ μὲ ταχὺ ρυ-
θμὸ στέλνονται σὶνὸν τόπο τῆς συμφορᾶς. Ἡ οὐσιαστι-
κὴ συμβολὴ της συγκίνησε τὸ πανελλήνιο. Δὲν θὰ
ἐπεκταθοῦμε ὅμως τώρα σ' αὐτὴν. Ἄλλωστε δὲν τὸ
ἐπιτρέπει ἡ ἐπιταγὴ τοῦ εὐαγγελίου. Ἀπλῶς θὰ στα-
θοῦμε γιὰ λίγο σὶνὸν τοπικὴ Ἐκκλησία τῶν Μεσση-
νίων. Ἐνα κυριακάτικο πρωινό, θὰ συμπροσευχηθοῦ-
με σ' ἕνα περικαλλέστατο ναὸ, λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Κα-
λαμάτα. Λειτουργεῖ ὁ ἐπίσκοπος τοῦ τόπου. Αὐτὸς ὁ
ναός δὲν πειράχτηκε ἀπὸ τὸν σεισμὸ. Δὲν γινότανε
νὰ πειραχεῖ. Ἐκστσιασιζόμεστε μὲ τὸν διάκοομο. Ὑ-
ποχρεῶνεαι ἀσφαλῶς σὲ ψυχικὴ ἀνάταση. Δὲν ὑπέρο-
χες κιοροστοιχίες: δὲν σειρὲς λυγροκόορμων κυπα-
ρισσιῶν. Ἐνας ὑπέροχος πολυέλαιος, ὁ ἥλιος. Τὸ θυ-
μίαμα ἀπ' τὰ λογῆς ἀγριολοῦλονδα σκοορπᾶ ἀκοορθῆ
εὐωδιά. Δίπλα σὶνὸς χοορὸς τῶν βαλιῶν αὐτόκλι-
τοι ἰσοκράτες: κοοσίφια καὶ σῶνιοι γλυκῶταιοι. Οἱ
ἀγιογραφίες ἀμίμητες: οἱ συστάδες τῶν ἐλαιῶνων
σὶνὸς λόφους τῆς περιοχῆς. Καὶ μιὰ ἀγία Τράπεζα
ὑπέροχη: ἡ καρδιά τοῦ κάθε πονεμένου, τοῦ κάθε
ἐμπερῶστατου Καλαματιανοῦ. Αὐτὴ τὴ λειτουργία σὶνὸν
ἀχειροπολήτο ναὸ τῆς τραυματισμένης Μεσσηνίας, δὲν
θὰ τὴν ληομονήσομε ποτέ.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
50 ΧΡΟΝΙΑ (1936 - 1986)

Μισός αιώνας ζωής και δράσεως συμπληρώνεται έφέτος από την κατά το έτος 1936 σύσταση της 'Αποστολικής Διακονίας της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος.

Με την ευκαιρία αυτή το Κεντρικό Διοικητικό Συμβούλιο του Ιεραποστολικού 'Οργανισμού της 'Εκκλησίας, υπό την προεδρία του Μακ. 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. Σεραφείμ άπεφάσισε (9.10.86) την δργάνωση των έπομένων έκδηλώσεων:

Παναγυρική θ. Λειτουργία την Κυριακή 16 Νοεμβρίου στον Καθεδρικό Ι. ναό 'Αθηνών χοροστατούντος 'Αρχιερέως έκ των διατελεσάντων Γ. Δ)ντών της 'Απ. Διακονίας, με έπίκαιρη όμιλία του άναπληρούντος τον Γεν. Δ)ντή άρχιμ. κ. Π. Δακτυλίδη.

—'Όμιλία στην αίθουσα της 'Αποστολικής Διακονίας από πρώην Γεν. Δ)ντή, με άπονομή τιμητικών περγαμηνών στους διατελέσαντες Γεν. Δ)ντές και Διευθυντές του Οικοτροφείου.

—'Εκτύπωση ειδικού ένημερωτικού δελτίου και παροχή έκπτώσεως σε όλες τις έκδόσεις 'Απ. Διακονίας σε ποσοστό 10ο)ο και στην Πατρολογία 20ο)ο.

—Ειδικά άφιερώματα στις ραδιοφωνικές έκπομπές της 'Αποστολικής Διακονίας (Σφυγμοί της έποχής, 'Ο δρόμος της ζωής).

ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ
35 ΧΡΟΝΙΑ ΖΩΗΣ

'Αλλά έφέτος συμπληρώθηκαν και 35 χρόνια από την ημερομηνία έναρξεως λειτουργίας του Θεολογικού Οικοτροφείου της 'Αποστολικής Διακονίας (1951 - 1986). 'Ενός ιδρύματος που πρόσφερε και προσφέρει πολύτιμες υπηρεσίες σε έκκατοντάδες νέους - φοιτητές της ιεράς 'Επιστήμης.

Με την ευκαιρία αυτή προετοιμάζεται Συνάντηση των παλαιών οικοτρόφων. Θά πραγματοποιηθεί την 13η Νοεμβρίου 1986, ημέρα κατά την όποια τιμάται ό προστάτης του Οικοτροφείου άγιος 'Ιωάννης ό Χρυσόστομος, κατά τό άκόλουθο πρόγραμμα: Θ. Λειτουργία στο παρεκκλήσιο του Οικοτροφείου, χοροστατούντος 'Αρχιερέως, έξ εκείνων που διετέλεσαν Δ)νται του 'Ιδρύματος. — Μνημόσυνο των ιδρυτών, ευεργετών και Δ)ντών. — Δεξίωση και σύντομες όμιλίες, ένός παλαιού και ένός νεωτέρου, οικοτρόφων, τις όποιες θά πλαισιώσει ή χορω-

Του κ. Ευαγγέλου Π. Λέκκου

δία του Οικοτροφείου. — Γεύμα, έλεύθερος χρόνος, 'Εσπερινός.

Την ευθύνη για την δργάνωση της έκδηλώσεως αυτής έχει ό άρχιμανδρίτης κ. Νικόλαος Πρωτοπαπās, Δ)ντής του Οικοτροφείου και των 'Υπηρεσιών της 'Αποστολικής Διακονίας, ό όποιός, σημειωτέον, έχει συγγράψει και τη «Συνοπτική Ιστορία του Θεολογικού Οικοτροφείου», που άφου δημοσιεύθηκε, σε συνέχειες, στην «'Εκκλησία» (1985 - 86), κυκλοφορεί τώρα και σε καλαίσθητο βιβλίο. Περιέχει τά σχετικά με την ίδρυση, λειτουργία και προσφορά του 'Ιδρύματος, πλήρη κατάλογο οικοτρόφων και παλιές και σύγχρονες φωτογραφίες.

Πληροφορίες για τη Συνάντηση στα τηλέφωνα 7218.838 και 7662.659, 7659.905.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΩΝ

Στην 'Αποστολική Διακονία λειτουργεί Φροντιστήριο 'Υποψηφίων Κατηχητών που ιδρύθηκε τό 1960 με άπόφαση της 'Ι. Συνόδου. 'Επί σειρά έτών, με τό ειδικώς κατηρτισμένο πρόγραμμα μαθημάτων και έκπαιδευτικών ευκαιριών, προσφέρει στους νέους, που έπιθυμούν νά υπηρετήσουν τό κατηχητικό έργο της 'Εκκλησίας, την ευκαιρία νά καταρτισθούν θεωρητικά και πρακτικά για τό τόσο ύψηλό έργο τους.

Τά μαθήματα γίνονται κάθε Σάββατο 3.30' - 7.30' μ.μ. στη μεγάλη αίθουσα της 'Αποστολικής Διακονίας, 'Ιω. Γενναδίου 14. Γίνονται δεκτοί σπουδαστές ηλικίας 18 - 40 έτών, άφου προσκομίσουν: α) 'Αποδεικτικό σπουδών (τουλάχιστον άπολυτήριο Λυκείου), β) 2 φωτογραφίες και γ) βεβαίωση από τον 'Εφημέριο της ένορίας.

Τά μαθήματα άρχίζουν την 18η 'Οκτωβρίου, ημέρα Σάββατο και ώρα 5.30', στην αίθουσα τελετών της 'Αποστολικής Διακονίας. Πληροφορίες παρέχονται στο τηλέφωνο 7238.360.

★

ΝΕΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ TAKE

—Μπούτσας Νικ., ΜΚ 9, έτη ύπρ. 35, σύνταξη 56.320, οίκογ. έπίδ. 2.900, έφάπαξ 1.009.268.

—Ρηνιός - Παπαγεωργίου 'Ιω., Ιερέυς, ΜΚ 9, έτη ύπρ. 35, σύνταξη 56.320, οίκ. έπίδ. 2.900, έφάπαξ 1.013.902.

—Γιαννόπουλος Δ., Ιερέυς, ΜΚ 4, έτη ύπρ. 33, σύνταξη 59.136, οίκ. έπίδ. 2.900, έφάπαξ 1.042.400.